

الْحَمْدُ لِلَّهِ
الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ

آنچه در مورد سرمایه گذاری باید بدانیم

اداره کل امور اقتصادی و دارایی استان کرمانشاه

گردآوری: معاونت اقتصادی

۱۴۰۲

فهرست مطالب

۱	مقدمه
۲	مفهوم سرمایه گذاری
۳	انواع سرمایه گذاری
۵	انواع سرمایه گذاری بخش خصوصی براساس منشا تامین مالی مورد نیاز
۶	شرایط عمومی پذیرش سرمایه خارجی
۱۸	مرجع رسمی رسیدگی به درخواست های سرمایه گذاری خارجی
۱۹	وظایف سازمان در زمینه سرمایه گذاری خارجی
۲۰	مراحل اخذ مجوز سرمایه گذاری خارجی
۲۱	نحوه ورود منابع ارزی توسط سرمایه گذار
۲۴	مدارک و مستندات مورد نیاز جهت ثبت سرمایه های خارجی در دفاتر سازمان سرمایه گذاران و کمک های اقتصادی و فنی ایران
۲۶	نرخ های ارز رایج در کشور
۲۹	در باب حساب ارزی
۳۰	نرخ ارز مورد عمل به هنگام ورود و یا خروج سرمایه خارجی
۳۱	شرایط خروج سرمایه ای برای سرمایه گذاران خارجی
۳۲	قوانین حاکم بر سرمایه گذاری خارجی در کشور
۳۳	مشوق های قانونی و حمایت های ویژ سرمایه گذاری خارجی
۳۷	مزایای تحقق سرمایه گذاری های مستقیم خارجی
۳۸	موانع تحقق سرمایه گذاری خارجی
۳۹	راهکارهای افزایش سهم سرمایه گذاری های خارجی

فهرست مطالب

پیوست ۱	
۴۳	مشوق‌های سرمایه‌گذاری در بخش‌های مختلف اقتصادی
۴۷	مشوق‌ها و معافیت‌های صنعتی و معدنی
۴۷	مشوق‌ها و معافیت‌های ویژه شهرک‌های صنعتی
۵۲	مشوق‌ها و معافیت‌های سرمایه‌گذاری ویژه مناطق آزاد تجاری-صنعتی و ویژه اقتصادی
۵۲	مناطق آزاد تجاری - صنعتی
۵۴	مشوق‌ها و حمایت‌های ویژه منطقه آزاد تجاری-صنعتی قشرشیرین
۵۵	مناطق ویژه اقتصادی
۵۸	مشوق‌ها و معافیت‌های سرمایه‌گذاری ویژه واحدهای تولیدی دانش‌بنیان صنعتی و معدنی
۶۳	مشوق‌ها و معافیت‌های سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی
۶۵	مشوق‌ها و حمایت‌های سرمایه‌گذاری دانش‌بنیان در بخش کشاورزی
۶۷	مشوق‌ها و معافیت‌های بخش گردشگری
۷۲	مشوق‌ها و معافیت‌های بخش تعاون
۷۳	مشوق‌ها و معافیت‌های بخش تولید انرژی
۷۳	الف) نیروگاه‌های مقیاس کوچک
۷۴	ب) نیروگاه‌های تجدیدپذیر
۷۵	مشوق‌ها و حمایت‌های ویژه شرکت‌های دانش‌بنیان در حوزه انرژی
۷۶	مشوق‌ها و حمایت‌های ویژه شرکت‌های دانش‌بنیان در حوزه سلامت

فهرست مطالب

	پیوست ۲
۸۱	براساس قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه‌ای کشور
۸۷	قانون تشویق و حمایت از سرمایه‌گذاری خارجی و آئین‌نامه اجرایی آن
۸۷	الف) قانون تشویق و حمایت از سرمایه‌گذاری خارجی
۸۷	فصل اول: تعریف
۸۹	فصل دوم: شرایط عمومی پذیرش سرمایه خارجی
۹۱	فصل سوم: مراجع ذیصلاح
۹۳	فصل چهارم: تضمین و انتقال سرمایه خارجی
۹۴	فصل پنجم: مقررات پذیرش، ورود و خروج سرمایه خارجی
۹۷	فصل ششم: حل و فصل اختلافات
۹۸	فصل هفتم: مقررات نهایی
۱۰۰	ب) آیین‌نامه اجرایی قانون تشویق و حمایت از سرمایه‌گذار خارجی
۱۰۰	فصل اول: تعاریف
۱۰۱	فصل دوم: روش‌ها و ضوابط پذیرش
۱۰۸	فصل سوم: نظام پذیرش
۱۱۰	فصل چهارم: مرکز خدمات سرمایه‌گذاری خارجی
۱۱۳	فصل پنجم: مقررات ورود، ارزشیابی و ثبت سرمایه خارجی

فهرست جداول

۵۰

جدول ۱-۲: خدمات تخصصی و حمایتی ویژه صنایع کوچک
مستقر در شهرک‌های و نواحی صنعتی استان

فهرست نمودار

۸

نمودار ۱-۱: انواع روش‌های تامین مالی خارجی

۲۵

نمودار ۲-۱

مقدمه

در عصر حاضر سرمایه‌گذاری به عنوان یک علم با گستره وسیع در ادبیات اقتصادی ظهور نموده و راه‌های جدیدی را فراروی توسعه کشورها و مناطق مختلف آنها گشوده است. سرمایه‌گذاری یکی از مهمترین اهرم‌های پویایی اقتصادی است. اقتصاددانان سرمایه را موتور رشد و توسعه اقتصادی می‌دانند (سعیدی، ۱۳۸۹: ۱۸۲).

سرمایه‌گذاری و انباشت سرمایه کلید اصلی رشد و توسعه اقتصادی است. توسعه اقتصادی نیازمند سرمایه‌گذاری در بخش‌ها و فعالیت‌های مختلف اقتصادی بوده و یکی از عوامل مؤثر در توسعه اقتصادی، سرمایه‌گذاری و تأمین سرمایه لازم برای افزایش تحرک اقتصادی است.

مفهوم سرمایه گذاری

منظور از سرمایه گذاری در اقتصاد کلان، آن دسته از مخارج نهایی در اقتصاد است که به حفظ و تداوم یا افزایش ظرفیت تولید کالاها و خدمات اقتصاد می‌انجامد (رحمانی، ۱۳۸۴: ۱۷۴). سرمایه گذاری را عموماً فدا کردن ارزشی در حال حاضر به امید به دست آوردن هرگونه ارزشی در زمان آینده تعریف کرده اند. به عبارتی، سرمایه گذار در حال حاضر، ارزش مشخصی را فدا می‌کند تا در قبال آن در آینده ارزش بیشتر را به دست آورد. در این تعریف، دو عنصر اساسی یعنی **بازدهی** و **زمان** وجود دارد که معطوف به آینده بوده و آینده هم غیر قطعی و خطرآمیز است. بنابراین می‌توان گفت سرمایه گذاری مبتنی بر دو پایه **ریسک** و **بازده** است. یک سرمایه گذار وقتی به سرمایه گذاری مبادرت می‌کند که حد مطلوب از ریسک و بازدهی برای او تأمین شده باشد.

انواع سرمایه گذاری

سرمایه گذاری‌ها اساساً در قالب شخصیت‌های حقیقی (افراد) و حقوقی (شرکت‌ها) صورت می‌گیرند. سرمایه گذاری در یک تقسیم‌بندی توسط بخش خصوصی، دولتی و یا تعاونی انجام می‌گیرد. سرمایه گذاری **برحسب موضوع**، به دو دسته سرمایه گذاری **فیزیکی** و سرمایه گذاری **مالی** تقسیم می‌شود.

— **سرمایه گذاری فیزیکی** نوعی سرمایه گذاری است که فرد با فدا کردن ارزشی در زمان حاضر، نوعی دارایی فیزیکی به دست می‌آورد. در واقع موضوع سرمایه گذاری فیزیکی، دارایی فیزیکی است. خرید ملک یا آپارتمان، نمونه‌ای از این سرمایه گذاری است.

— در **سرمایه گذاری مالی**، فرد در ازای فدا کردن ارزش حاضر، نوعی دارایی مالی که نتیجه آن معمولاً جریانی از وجوه نقد است، به دست می‌آورد. سرمایه گذاری در اوراق بهادار مثل سهام عادی یا اوراق مشارکت، که فرد در ازای پرداخت پول، محق به دریافت جریانی از وجوه نقد به شکل سود می‌شود، سرمایه گذاری مالی محسوب می‌گردد. **برحسب زمان**، سرمایه گذاری را می‌توان به **کوتاه مدت** و **بلند مدت** تقسیم کرد.

— **سرمایه‌گذاری کوتاه مدت:** شامل دارایی‌هایی می‌شود که کمتر از یک سال نگه داشته می‌شوند و قابلیت نقد شوندگی بالایی دارند.

— **سرمایه‌گذاری بلند مدت:** شامل دارایی‌هایی می‌شود که برای مدت بیش از یک سال نگهداری می‌شوند و بازده مورد انتظار در این دارایی‌ها معمولاً بعد از گذشت مدت زمانی مشخص تحقق می‌یابد.

بر حسب خطر یا ریسک سرمایه‌گذاری، انواع سرمایه‌گذاری‌ها با درجاتی از احتمال عدم تحقق منافع مورد نظر سرمایه‌گذار یا ریسک مواجه‌اند. براساس اینکه میزان یا احتمال تحقق نیافتن منافع آتی چقدر باشد، انواع سرمایه‌گذاری به سه دسته «**سرمایه‌گذاری با ریسک متناسب**»، «**سرمایه‌گذاری با ریسک نسبی بیشتر**» و «**سرمایه‌گذاری پر خطر**» قابل تفکیک است. سرمایه‌گذاری متناسب، نوعی سرمایه‌گذاری است که ریسک آن متناسب با بازدهی است که از آن انتظار می‌رود. سرمایه‌گذاری با ریسک نسبتاً بیشتر یا سفته‌بازی، نوعی سرمایه‌گذاری است که در آن سرمایه‌گذار برای کسب بازده، ریسک بیشتری تقبل می‌کند. بالاخره سرمایه‌گذاری بسیار ریسکی، نوعی سرمایه‌گذاری است که در آن فرد برای به دست آوردن بازدهی هر چند بسیار کم، ریسک بسیار زیادی متحمل می‌شود.

انواع سرمایه‌گذاری بخش خصوصی بر اساس منشأ تامین منابع مالی مورد نیاز

در حقیقت بخشی از درآمدهای افراد به هزینه‌های مصرفی تخصیص نمی‌یابد و در قالب پس‌انداز و به منظور تامین نیازهای آتی و در قالب انواع روش‌های سرمایه‌گذاری توسط اشخاص حقیقی و حقوقی و یا نهادهای پولی و مالی (در قالب اعطای تسهیلات و یا سرمایه‌گذاری مستقیم) متناسب با میزان بازدهی مورد انتظار و نیز پذیرش ریسک به فعالیت‌های سرمایه‌گذاری سوق می‌یابد.

الف) سرمایه‌گذاری‌های داخلی

منابع مالی مورد نیاز در این حالت در داخل مرزهای جغرافیای کشور و از محل پس‌اندازهای شخصی و یا اخذ تسهیلات (وام) از محل منابع بانکی تامین می‌گردد.

ب) سرمایه‌گذاری‌های خارجی

سرمایه‌گذار خارجی به اشخاص حقیقی یا حقوقی غیرایرانی و یا ایرانی که با استفاده از سرمایه با منشأ خارجی پس از اخذ مجوز سرمایه‌گذاری خارجی اقدام به بکارگیری آن در بنگاه اقتصادی جدید یا موجود می‌نمایند، اطلاق می‌گردد. سرمایه به دو شکل **نقدی** و **غیرنقدی** (ماشین - آلات و تجهیزات تولیدی، ابزار و قطعات یدکی، حق اختراع، دانش فنی، مواد اولیه و ...) به کشور میزبان منتقل می‌گردد.

شرایط عمومی پذیرش سرمایه خارجی

- موجب رشد اقتصادی، ارتقا فن آوری و کیفیت تولیدات، افزایش فرصت‌های شغلی و افزایش صادرات گردد.
- موجب تهدید امنیت ملی و منافع عمومی، تخریب محیط زیست، اختلال در اقتصاد کشور و تولیدات مبتنی بر سرمایه‌گذاری‌های داخلی نگردد.
- به موجب آن سرمایه‌گذار خارجی از امتیاز و حقوق ویژه و یا در موقعیت انحصاری قرار نگیرد.
- سهم ارزش کالا و خدمات تولیدی حاصل از سرمایه‌گذاری خارجی در زمان صدور مجوز در هر بخش اقتصادی از حداکثر ۲۵٪ و در هر رشته از حداکثر ۳۵٪ تجاوز نخواهد کرد.

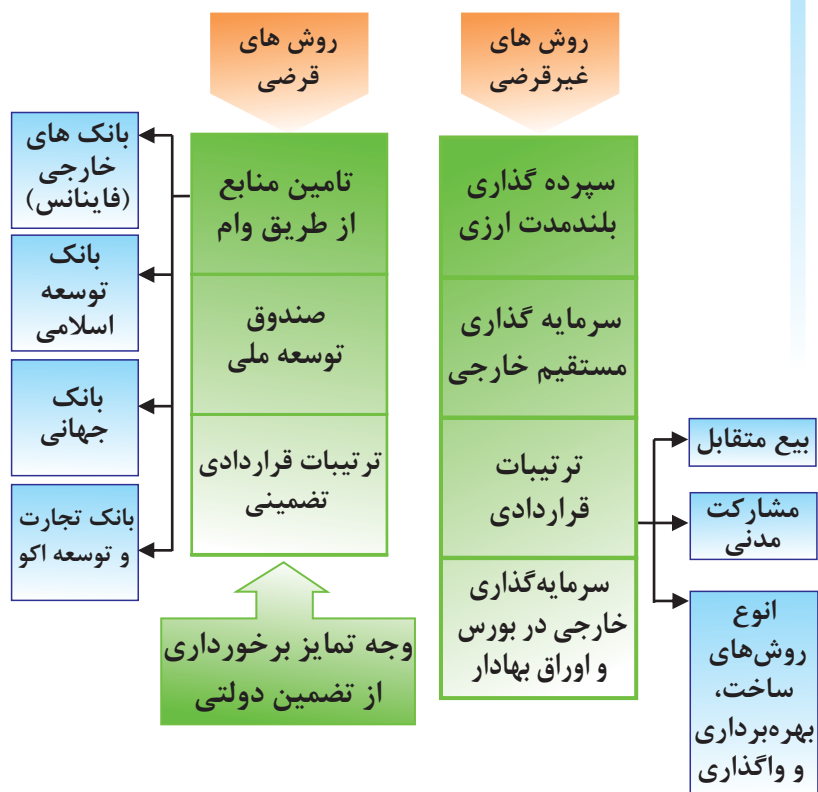
تبصره: سرمایه‌گذاری خارجی در تولید کالا و خدمات به منظور صادرات بجز نفت خام از نسبت‌های فوق معاف می‌باشد.

— تملک هر نوع زمین به هر میزان به نام سرمایه‌گذار خارجی مجاز نمی‌باشد.

◆ **نکته:** سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی در کلیه زمینه‌هایی که فعالیت بخش خصوصی در آن مجاز است، قابل انجام است. سرمایه‌گذاری خارجی در بخش‌هایی دولتی، صرفاً در چارچوب ترتیبات قراردادی قابلیت اجرا دارد.

نمودار ۱-۱- انواع روش‌های تامین مالی خارجی

الف) روش‌های غیرقرضی

شامل روش‌هایی است که برگشت اصل و سود تضمین نمی‌شود و ریسک برگشت سرمایه و منابع به عهده سرمایه‌گذار می‌باشد.

۱- سپرده‌گذاری بلندمدت ارزی:

به منظور اخذ اقامت ۵ ساله از طریق ارائه حواله و اسکناس ارز به میزان حداقل ۱۰۰ هزار دلار آمریکا و یا معادل آن به سایر ارزهای جهان با تضمین امکان خروج اصل سپرده به خارج از کشور پس از لغو اقامت به صورت اسکناس به همان ارز اظهار شده

۲- سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی^۱:

سرمایه‌گذار خارجی می‌تواند به صورت اشتراکی با سرمایه‌گذار داخلی و یا به صورت صددرصد مالکیت خارجی در کشور اقدام به سرمایه‌گذاری مستقیم نماید. حداقل مشارکت در سهام شرکت در سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی ۱۰ درصد می‌باشد چرا که ضمن ایجاد مالکیت معنی‌دار امکان اعمال مدیریت را نیز فراهم می‌کند.

1.FDI

نکته: نوع دیگری از سرمایه‌گذاری خارجی وجود دارد که منتهی به مالکیت سرمایه‌گذار خارجی بر بخشی از سرمایه سهمی بنگاه سرمایه‌پذیر (مدیریت و کنترل بنگاه) نمی‌گردد و صرفاً در چارچوب یک قرارداد (نظیر قرارداد انتقال دانش فنی، مدیریت، علائم تجاری و ...) منجر به انتفاع مشترک طرفین از موضوع قرارداد می‌گردد که به آن **سرمایه‌گذاری خارجی غیرسهمی** می‌گویند.

۳- ترتیبات قراردادی

۱-۳-۱) مشارکت مدنی: به وضعیتی گفته می‌شود که طرفین با گردآوردن سرمایه‌های نقدی و غیرنقدی خود در زمینه انواع فعالیت‌های تولیدی، تجاری، بازرگانی و خدماتی با یکدیگر برای مدت مشخصی همکاری می‌کنند و در پایان مدت قرارداد نیز، با توجه به آورده خود در حساب سود و زیان شریک خواهند شد.

۱-۳-۲) بیع متقابل^۱: این روش تامین مالی جزو قراردادهای خرید خدمت محسوب می‌شود. در این نوع قرارداد شرکت سرمایه‌گذاری خارجی کلیه وجوه سرمایه‌گذاری و همچنین نصب تجهیزات و راه‌اندازی و انتقال تکنولوژی را بر عهده می‌گیرد و پس از راه‌اندازی، به کشور

میزبان واگذار می نماید. بازگشت سرمایه و همچنین سود سرمایه از طریق فروش محصولات بدست می آید.

۱-۳-۳) روش ساخت، بهره برداری و واگذاری^۱:

یکی از روش های معمول و مرسوم تامین مالی جهت اجرای پروژه های زیربنایی می باشد که توسط بخش خصوصی (داخلی / خارجی) اجرا می گردد. در این حالت کلیه مراحل طراحی، ساخت، تامین مالی و بهره بردای توسط سرمایه گذار انجام می شود و دوره این مدل قرارداد معمولاً از ۲۵ تا ۴۰ سال می باشد یعنی بعد از ۲۵ تا ۴۰ سال پروژه تحویل کارفرما (دولت) خواهد گردید.

۱-۳-۴) روش ساخت، بهره برداری، تملک، واگذاری^۲:

در این قرارداد حسب موافقت نامه، پروژه توسط سرمایه گذار خصوصی ساخته و تملک می گردد و پس از دوره ی بهره برداری طبق توافقات، پروژه به کشور میزبان منتقل می گردد. سرمایه - گذار می تواند اموال و دارائی های پروژه را نزد بانک ها و موسسات اعتباری و مالی وثیقه گذاشته و نسبت به اخذ وام یا سایر تسهیلات اقدام نماید.

1.B.O.T
2.B.O.O.T

۱-۳-۵) روش ساخت، بهره‌برداری، تملک^۱:

مهمترین و متمایزکننده‌ترین مرحله در این نوع از قراردادهای مرحله “تملك” می‌باشد که به دنبال آن سرمایه‌گذار مالک پروژه می‌شود و می‌تواند کلیه تصرفات مالکانه را اعمال نماید. تملك پروژه توسط سرمایه‌گذار محدود به دوره قرارداد نبوده و سرمایه‌گذار الزامی به واگذاری پروژه به دولت ندارد.

۱-۳-۶) احداث، بهره‌برداری، تملیک، فروش^۲:

در این حالت شرکت سرمایه‌گذار پروژه متعهد می‌شود که پس از احداث و بهره‌برداری از پروژه تحت تملیکش و انقضای مدت معینی پروژه را در قبال دریافت مبلغی به کارفرما بفروشد. سرمایه‌گذار می‌تواند اموال و دارائی پروژه را نزد بانک‌ها و موسسات اعتباری و مالی وثیقه گذاشته و نسبت به اخذ وام یا سایر تسهیلات اقدام نماید.

- 1.B.O.O
- 2.B.O.O.S

۱-۳-۷) روش خرید، ساخت، بهره‌برداری^۱:

انتقال دارائی عمومی به یک نهاد خصوصی یا شبه عمومی در قالب قرارداد به گونه‌ای که این دارائی‌ها ارتقاء داده شده و در مدت زمان معینی راه‌اندازی شود. کنترل بخش عمومی از طریق قرارداد در دوره انتقال اعمال می‌شود.

۱-۳-۸) روش ساخت، اجاره، واگذاری^۲:

در این حالت سرمایه‌گذار خصوصی طبق قرارداد ساخت پروژه را به انجام می‌رساند و پروژه توسط دولت اجاره داده می‌شود و سپس تحت توافقات طرفین، هزینه‌های سرمایه‌گذار مستهلک می‌گردد. پس از دوره‌ی اجاره، مالکیت پروژه به دولت منتقل می‌گردد.

۱-۳-۹) روش ساخت، انتقال، بهره‌برداری^۳:

در این قرارداد سرمایه‌گذار با قبول مسئولیت‌های مربوطه پروژه را می‌سازد. سپس در حالیکه دولت به ظاهر مالک پروژه است حق بهره‌برداری از آن را به یک موسسه‌ی اجرایی به طریق نمایندگی اعطاء می‌کند. در مرحله‌ی بعد سرمایه‌گذار، اداره‌ی پروژه را از طرف موسسه مذکور بر عهده می‌گیرد و در قالب توافقات، سرمایه‌گذار نسبت به استهلاک اصل و فرع سرمایه‌گذاری خود اقدام می‌نماید.

1.B.B.O   2.B.L.T   3.B.T.O

۱-۳-۱) روش بازسازی، اجاره، انتقال^۱:

این روش برای پروژه‌هایی که نیاز به بازسازی و نوسازی داشته باشد استفاده می‌شود، بدین نحو که وضع موجود پروژه بعنوان آورده طرف اول (میزبان یا مالک) می‌باشد و تامین مالی و سرمایه‌گذاری برای نوسازی و بازسازی از سوی طرف دوم (مهمان یا سرمایه‌گذار یا طرف مشارکت) تامین می‌شود و مجوزها و سایر عناصر مشارکت نیز بصورت توافقی بعنوان آورده‌ی یکی از طرفین مشارکت لحاظ شده و پس از اجرای پروژه، پروژه توسط دولت از سرمایه‌گذار اجاره گرفته می‌شود سپس تحت توافقات طرفین، دوران اجاره تا زمان استهلاک هزینه‌های سرمایه‌گذار ادامه می‌یابد. بعد از اتمام دوران استحصال سود و اصل سرمایه، سرمایه‌گذار کل مجموعه را به مالک برمی‌گرداند. چون سهم سرمایه‌گذار بصورت رقم ثابت و اجاره پرداخت می‌شود فلذا R.L.T می‌باشد. اگر در همین شیوه، سهم سرمایه‌گذار بصورت درصدی از سود یا درصدی از درآمد موضوع بهره‌برداری پرداخت شود اسم روش R.T خواهد بود.

۱-۳-۱) روش بازسازی، تملک، بهره‌برداری؛

مهم‌ترین و متمایزکننده‌ترین مرحله در این نوع قراردادها مرحله «تملک» می‌باشد که به دنبال آن سرمایه‌گذار پس از تجهیز و بازسازی، مالک پروژه شده و می‌تواند بهره‌برداری و کلیه تصرفات مالکانه را اعمال نماید. این امر به خصوص از جهت اخذ منابع مالی اهمیت داشته و سرمایه‌گذار می‌تواند اموال و دارائی‌های پروژه را نزد بانک‌ها و موسسات اعتباری و مالی وثیقه گذاشته و نسبت به اخذ وام یا سایر تسهیلات اقدام نماید. همچنین تملک پروژه توسط سرمایه‌گذار محدود به دوره قرارداد نبوده و سرمایه‌گذار ملزم به واگذاری پروژه به دولت نیست.

1.R.O.O

۱-۳-۱۲) مدرنیزه کردن، بهره‌برداری، انتقال^۱:

چنانچه پروژه زیربنایی موجود، به بخش خصوصی واگذار شود تا آن را به یک پروژه مدرن تبدیل کرده و درعوض برای مدتی مورد بهره‌برداری قرار دهد و سپس آن را به طور رایگان به کارفرما منتقل نماید از اصطلاح مدرنیزه کردن، بهره‌برداری، انتقال یا MOT استفاده می‌شود.

۴- سرمایه‌گذاری خارجی در بورس و اوراق بهادار (سرمایه‌گذاری غیرمستقیم خارجی)^۲

اشخاص خارجی با رعایت آئین‌نامه سرمایه‌گذاری خارجی در بورس‌ها و بازارهای خارج از بورس مصوب ۱۳۸۹/۰۱/۲۹ هیأت وزیران و پس از دریافت مجوز معامله از سازمان بورس اوراق بهادار، مجاز به معامله اوراق بهادار در بورس یا بازار خارج از بورس در حدود قید شده در مجوز معامله می‌باشند. براساس آئین‌نامه مذکور به سرمایه‌گذار خارجی اطلاق می‌شود که قصد بیش از ۱۰٪ سهام یک شرکت پذیرفته شده در بورس یا بازار خارج از بورس را دارد، یا پس از تملک سهام یک شرکت پذیرفته شده در بورس یا بازار خارج از بورس یک کرسی هیأت مدیره آن شرکت را در اختیار بگیرد. (سرمایه‌گذاری دولت‌های خارجی منوط به تصویب مجلس شورای اسلامی می‌باشد سرمایه‌گذاری شرکت‌های دولتی خارجی، خصوصی تلقی می‌گردد)

1.M.O.T 2.F.P.I

ب) روش‌های قرضی:

شامل روش‌هایی که برگشت اصل و سود منابع دریافتی از سوی سیستم بانکی و یا دولت تضمین می‌شود.

۱- تامین منابع از طریق وام

♦ **الف)** از محل بانک‌های توسعه‌ای بین‌المللی بانک توسعه اسلامی^۱، بانک جهانی^۲ و بانک تجارت و توسعه اکو: تسهیلات این بانک‌ها برای اجرای پروژه‌های توسعه‌ای و زیربنایی بوده و نرخ آن نسبتاً ارزان و بصورت بلندمدت اعطا می‌شود.

♦ **ب)** از محل اعتبارات بانک‌ها و موسسات مالی تجاری خارجی (فاینانس): تسهیلات این بانک‌ها به صورت کوتاه مدت و با نرخ بالاتری نسبت به بانک‌های بین‌المللی توسعه‌ای اعطا می‌گردد.

۲- صندوق توسعه ملی:

این صندوق به استناد ماده ۱۶ قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور مصوب ۱۳۵۹/۱۱/۱۰ با هدف تبدیل بخشی از عوایه ناشی از فروش نفت و گاز و میعانات گازی و فرآورده‌های نفتی به ثروت‌های ماندگار، مولد و سرمایه‌های زاینده اقتصادی و نیز حفظ سهم نسل‌های آینده از این منابع تشکیل شده است. در چهارچوب اساسنامه صندوق بخشی از

منابع آن می‌تواند در قالب تسهیلات ارز ملی برای تولید و سرمایه‌گذاری به بخش‌های خصوصی، تعاونی و عمومی غیردولتی تخصیص یابد.

۳- ترتیبات قرارداد تضمینی:

به حالتی اطلاق می‌گردد که انواع روش‌های تأمین مالی موضوع ترتیبات قراردادی شامل مشارکت مدنی، بیع متقابل و انواع روش‌های ساخت، بهره‌برداری و واگذاری تضمین دولتی برخوردار گردد. که این موارد عمدتاً در زمینه اجرای پروژه‌های دولتی و طرح‌های زیرساختی جنبه عینی دارد.

مرجع رسمی رسیدگی به درخواست‌های سرمایه‌گذاری خارجی

به موجب قانون تشویق و حمایت از سرمایه‌گذاری خارجی مصوب سال ۱۳۸۱ سازمان سرمایه‌گذاری و کمک‌های اقتصادی و فنی ایران تنها نهاد رسمی تشویق سرمایه‌گذاری خارجی در کشور است که به کلیه درخواست‌های سرمایه‌گذاران خارجی از قبیل پذیرش، ورود، بکارگیری و خروج سرمایه رسیدگی میکند.

وظایف سازمان^۱ در زمینه سرمایه گذاری خارجی

۱- تشویق سرمایه گذاری خارجی

۲- رسیدگی به تمام امور جلب، پذیرش، ورود، بکارگیری و خروج سرمایه خارجی در قالب فیپا^۲ تهیه، تدوین و پیشنهاد سیاست‌ها، ضوابط و برنامه‌های سرمایه گذاری خارجی

۳- تبیین بستر قانونی، مزیت‌های اقتصادی و معرفی فرصت‌های سرمایه گذاری خارجی در اجلاس‌ها و همایش‌های بین المللی

۴- تهیه و تنظیم و انجام مذاکرات مربوط به موافقتنامه‌های تشویق و حمایت متقابل از سرمایه گذاری با دیگر کشورها.

۵- همکاری با موسسات مالی بین المللی مرتبط با سرمایه گذاری خارجی در زمینه حسن اجرای قراردادهای منعقد شده مربوط به وام‌ها و اعتبارات دولت از خارج و از جمله بازپرداخت اصل وام‌ها و پرداخت بهره و کارمزد و سایر هزینه‌های مربوطه و به صورت متقابل مراقبت در حسن اجرای قراردادهای منعقد شده مربوط به اعطاء وام و اعتبارات پرداخت شده به دولت‌ها و مؤسسات خارجی و بین المللی منجمله وصول اقساط اصل وام‌ها، بهره و کارمزد و سایر وجوه مربوطه به آن

۱- سازمان سرمایه‌گذاری و کمک‌های اقتصادی و فنی ایران

2.Foreign investment promotion and protection act

مراحل اخذ مجوز سرمایه گذاری خارجی

- ۱- ارائه درخواست رسمی توسط متقاضی به سازمان سرمایه گذاری و کمک های اقتصادی و فنی ایران به عنوان تنها نهاد رسمی رسیدگی به امور سرمایه گذاران خارجی
- ۲- تکمیل فرم مربوطه و تهیه و بارگذاری مدارک مورد نیاز در وب سایت سازمان
- ۳- بررسی مقدماتی درخواست متقاضی پس از تکمیل مدارک و طرح آن در هیات سرمایه گذاری خارجی ظرف حداکثر ۱۵ روز
- ۴- رسیدگی و اخذ تصمیم نهایی توسط هیات ظرف حداکثر یک ماه (۳۰ روز) پس از طرح درخواست متقاضی
- ۵- صدور مجوز سرمایه گذاری خارجی با امضای مقام عالی وزارت امور اقتصادی و دارایی پس از تأیید هیات
- ۶- ابطال مجوز سرمایه گذاری خارجی در صورت عدم تحقق بند فوق الذکر و یا عدم تمدید مجوز مذکور با ارائه دلایل قانع کننده به هیات

نحوه ورود منابع ارزی توسط سرمایه‌گذار

الف- نقدی:

۱- از طریق بانک‌های خصوصی و دولتی ایرانی به صورت حواله و اسکناس با ثبت در سامانه‌های مورد تایید بانک مرکزی (نیما و سنا)

۲- از طریق صرافی‌های بانکی و غیربانکی مجاز تحت نظارت بانک مرکزی به صورت حواله و اسکناس با ثبت در سامانه‌های مورد تایید بانک مرکزی (نیما و سنا)

۳- به صورت چمدانی و از طریق مبادی مرزی و اظهار آن در گمرک

◆ **نکته:** گمرک موظف است اظهارنامه ارزی موضوع این دستورالعمل را بدون هیچ‌گونه محدودیت در کف و سقف میزان سرمایه نقدی و ورودی ثبت و صادر نماید.

۴- ورود سرمایه‌ی سرمایه‌گذار خارجی دارای مجوز سرمایه‌گذاری خارجی، از طریق تهاتر سرمایه با سرمایه‌گذار خارجی دارای مجوز که قصد خروج منابع حاصل از موضوع مواد ۱۳، ۱۴ و ۱۵ قانون تشویق و حمایت از سرمایه‌گذاری خارجی (پیوست ۲) از جمله، سود، اصل سرمایه و عواید حاصل از سرمایه را دارد.

♦ (نکته: این روش صرفاً بین سرمایه‌گذاران خارجی دارای مجوز سرمایه‌گذاری خارجی و با تأیید هیات سرمایه‌گذاری خارجی موضوع ماده (۶) قانون تشویق و حمایت از سرمایه‌گذاری خارجی، مورد پذیرش قرار می‌گیرد.)

۵- تهاتر بین سرمایه‌گذار خارجی دارای مجوز سرمایه‌گذاری خارجی که قصد ورود سرمایه نقد به کشور دارد با فعال اقتصادی داخل کشور سرمایه‌گذار داخلی) متقاضی واردات کالاهای مجاز برای واردات (ماشین آلات، تجهیزات و مواد اولیه خط تولید سرمایه‌گذار داخلی) به کشور. (در این روش سرمایه‌گذار داخلی از محل ارز با منشاء خارجی سرمایه‌گذار خارجی و از طریق انعقاد قرارداد با سرمایه‌گذار خارجی، مبادرت به واردات قانونی کالای مجاز با تأیید وزارت صمت و سازمان سرمایه‌گذاری و کمک‌های اقتصادی و فنی ایران می‌نماید و پس از تأیید واردات قطعی به کشور (تأیید رسید پروانه الکترونیکی واردات) معادل ریالی آن از سوی سرمایه‌گذار داخلی به حساب شرکت سرمایه‌پذیر سرمایه‌گذار خارجی در ایران واریز می‌گردد.)

۶- در سطح کشورهایی که با کشور ایران پیمان ارزی دارند، این موضوع با تحویل منابع ارزی به دفاتر نمایندگی در کشور مبدأ و دریافت معادل ریالی آن در داخل کشور عملیاتی می‌گردد.

۶- در سطح کشورهایی که با کشور ایران پیمان ارزی دارند، این موضوع با تحویل منابع ارزی به دفاتر نمایندگی در کشور مبدأ و دریافت معادل ریالی آن در داخل کشور عملیاتی می‌گردد.

◆ **نکته:** هیات وزیران ورود فلزات گران‌بها (طلا، نقره و پلاتین) را به عنوان یکی از اشکال سرمایه‌گذاری خارجی قابل ورود به کشور پذیرفته است.

ب- غیر نقدی:

پس از انجام مراحل ارزیابی توسط مراجع ذی صلاح (صنعت، معدن و تجارت، گمرک و ...) در قالب:

کالا: شامل ماشین‌آلات و تجهیزات، مواد اولیه، ابزار و قطعات یدکی

انتقال تکنولوژی: حق اختراع، دانش فنی، اسامی و علائم تجاری و خدمات تخصصی

ج- سایر روش‌ها به تأیید هیأت سرمایه‌گذار خارجی:

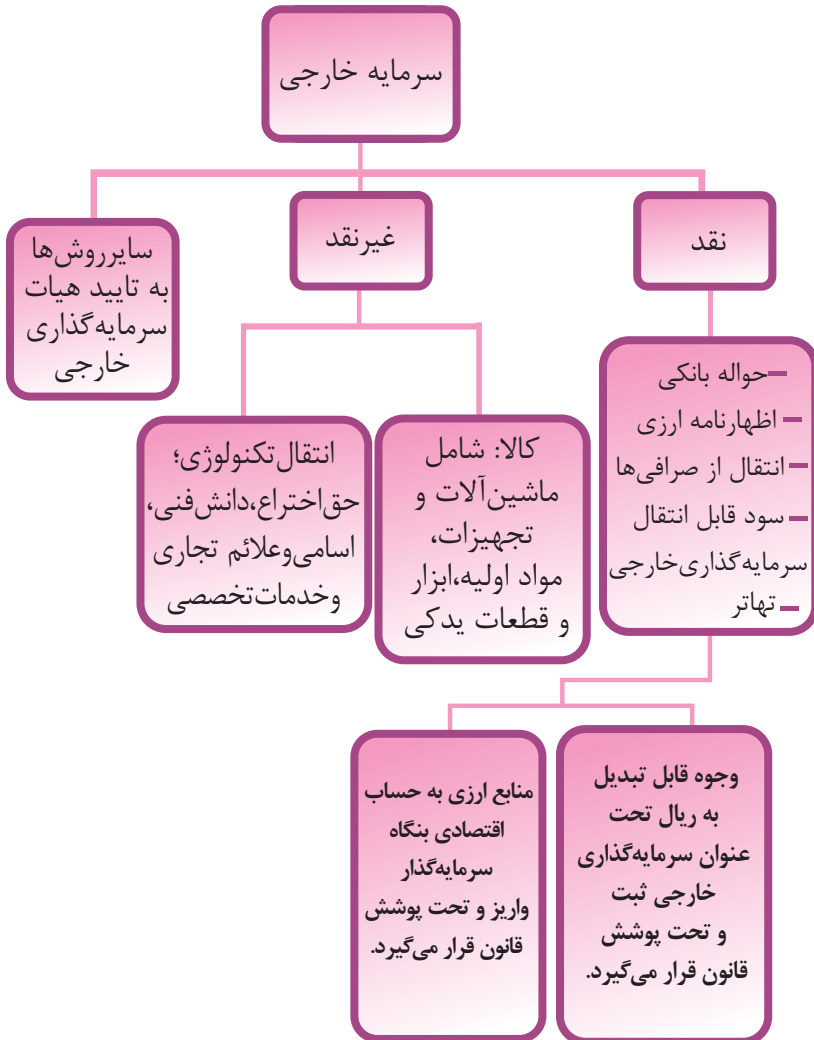
از جمله ورود منابع سرمایه‌گذاری در قالب شمش طلا و تبدیل آن به منابع ریالی با نظارت و تأیید بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و سازمان سرمایه‌گذاری و کمک‌های اقتصادی و فنی ایران

مدارک و مستندات مورد نیاز جهت ثبت سرمایه‌های خارجی در دفاتر سازمان سرمایه‌گذاری و کمک‌های اقتصادی و فنی ایران

به منظور بهره‌مندی متقاضی سرمایه‌گذاری خارجی از مشوق‌ها و حمایت‌های مندرج در قانون تشویق و حمایت از سرمایه‌گذاری خارجی و سایر قوانین مرتبط، ضروریست ظرف مدت ۶ ماه (حداکثر یک سال در صورت ارائه مدارک مستند به سازمان و پذیرش آن) نسبت به ثبت آورده (نقدی و غیرنقدی) نزد سازمان اقدام نماید در غیر این صورت مجوز مذکور پس از پایان مهلت مقرر باطل خواهد گردید.

نمودار ۱-۲

♦ **نکته:** پس از اعلام موافقت سازمان نسبت به ورود اقلام سرمایه غیرنقدی، وزارت صنعت، معدن و تجارت اقدام به ثبت سفارش نموده و سپس گمرک ذیربط نسبت به ارزشیابی و ترخیص اقلام مربوطه اقدام می‌نماید. در خصوص ثبت آورده در قالب حق اختراع، دانش فنی و ... سازمان پس از بررسی‌های لازم، گزارش مربوط به ایفای تعهدات قراردادی موضوع قراردادهای فن‌آوری و خدماتی را در هیات تهیه و به تصویب وزیر امور اقتصادی و دارایی رسیده و سپس به عنوان سرمایه خارجی ثبت و تحت پوشش قرار می‌گیرد.

نرخ‌های ارز رایج در کشور

● **تعریف نرخ ارز:** ارزش برابری یک واحد پول خارجی به پول داخلی

● **نرخ ارز آزاد:** نرخ‌ی که در بازار آزاد به طور روزانه معامله و بر اساس عرضه و تقاضا و با توجه به شرایط اقتصادی و سیاسی کشورها و بانک ملی تعیین می‌شود.

● **نرخ مبادله‌ای:** ارز مبادله‌ای ارزی است که از طرف دولت و در مکانی به نام مرکز مبادلات ارزی ارائه می‌شود و به همه گروه‌های کالایی (در حال حاضر ۱۰ گروه کالایی وجود دارد) تعلق نمی‌گیرد.

این ارز با قیمتی کمتر از قیمت ارز آزاد به صورت محدود، کنترل شده و با شرایط خاص به کالاهای خاصی، اختصاص می‌یابد. این ارز به صورت نقدی و ال سی و فقط برای واردات از کشورهای خاصی ارائه می‌شود و معمولاً دریافت آن پروسه طولانی دارد. نرخ ارائه شده در مرکز مبادلات ارزی خود به دو قسم یعنی نرخ حواله و نرخ اسکناس تفکیک می‌شود. (تامین ارز بابت سهم الشرکه (آورده) متقاضی و بازپرداخت تسهیلات اعطایی (اعم از اصل، سود و وجه التزام تاخیر تأدیه دین) به تسهیلات گیرندگان از محل منابع بانک جهانی و بانک توسعه اسلامی، فاینانس، ریفاینانس (استفاده از خطوط اعتباری کوتاه‌مدت بین بانکی حداکثر یک‌ساله جهت گشایش اعتبارات اسنادی بابت واردات کالا)، حساب ذخیره ارزی و از محل منابع بانک‌ها در مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی در چارچوب مجموعه مقررات ارزی با تأیید سازمان سرمایه‌گذاری و کمک‌های اقتصادی و فنی ایران از طریق مرکز مبادله ارز و از محل ارز حاصل از صادرات خود یا دیگران پس از ایفای تعهدات ارزی امکان پذیر می‌باشد).

● **نرخ ارز سنایی:** این نرخ در بستر سامانه سنا (سامانه نظارت ارز بانک مرکزی) و بر اساس میانگین وزنی نرخ خرید و فروش دلار و سایر ارزها و معاملات آنها در صرافی‌های معتبر کشور محاسبه شده و در سامانه ثبت می‌شود.

● **نرخ نیمایی:** نام آن از نظام یکپارچه معاملات ارزی گرفته شده است و از اردیبهشت ۱۳۹۷ توسط بانک مرکزی به بازار معرفی شده است. این ارز تنها در اختیار تجار و بازرگانان قرار می‌گیرد و در حقیقت بستری آنلاین (سامانه نیما) و امن به منظور تسهیل فرآیند تامین ارز و به طور کلی خرید و فروش ارز توسط بازرگانان بشمار می‌آید. نرخ آن معمولاً بین نرخ مبادله - ای و نرخ آزاد می‌باشد.

● تفاوت نرخ سنایی و نیمایی

نرخ نیمایی ارز معمولاً پایین‌تر از نرخ ارز سنایی می‌باشد چون عرضه ارز در سامانه نیمایی حجیم‌تر و زمان عملکردی آن طولانی‌تر است.

نیما یک بازار کاملاً خارجی است چرا که ارزهای عرضه شده در آن همان ارز صادرکنندگان و حتی دولت می‌باشد که در خارج از کشور است که از طریق صرافان در اختیار واردکنندگان قرار می‌گیرد.

در باب حساب ارزی

— افتتاح حساب ارزی برای کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی ایرانی و خارجی بلامانع بوده و می‌تواند در انواع حساب قرض الحسنه پس انداز و جاری و سرمایه‌گذاری مدت‌دار باشد. حداقل مبلغ به منظور افتتاح حساب به تشخیص موسسه اعتباری می‌باشد.

— حداقل مدت زمان ماندگاری سپرده ارزی برای برخورداری از سود، یک ماه از زمان افتتاح حساب تعیین می‌گردد و نرخ سود توسط موسسات اعتباری متناسب با بازدهی بکارگیری منابع، تعیین و بر مبنای رویه‌های متداول در بازارهای بین‌المللی به صورت ارزی قابل پرداخت خواهد بود.

— نقل و انتقال ارز به خارج از کشور، از محل حواله‌های ارزی وارده به حساب‌های ارزی حداکثر تا سقف حواله‌های ارزی وارده در وجه ذی‌نفع یا غیر آن بلامانع است و پرداخت اسکناس به ذی‌نفع در حد مقدورات و از محل منابع ارزی آن بانک با رعایت سقف پرداخت روزانه ۱۰ هزار یورو یا معادل آن به سایر ارزها بلامانع می‌باشد.

— واریز نقدی به حساب ارزی و یا حواله آن حداکثر تا سقف ۱۰ هزار یورو یا معادل آن به سایر ارزها بلامانع است و واریز نقدی به حساب ارزی و یا حواله آن بیش از سقف مذکور مشروط به رعایت قانون مبارزه با پولشویی می‌باشد.

نرخ ارز مورد عمل به هنگام ورود و یا خروج سرمایه خارجی

نرخ ارز مورد عمل به هنگام ورود و یا خروج سرمایه خارجی و همچنین کلیه انتقالات ارزی در **صورت تک نرخ بودن ارز**، همان نرخ رایج در شبکه رسمی کشور و در غیر این صورت **نرخ آزاد روز** به تشخیص بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران ملاک خواهد بود.

شرایط خروج سرمایه برای سرمایه گذاران خارجی

— اصل سرمایه خارجی و منافع آن و یا باقی مانده اصل سرمایه وارده با ارائه پیش آگهی سه ماهه به هیات و پس از انجام کلیه تعهدات، پرداخت کسورات، تصویب هیات و تایید وزیر امور اقتصادی و دارایی قابل انتقال به خارج می باشد.

— سود سرمایه گذاری خارجی پس از کسر مالیات و عوارض و اندوخته های قانونی با تصویب هیات وزیران و تایید وزیر امور اقتصادی و دارایی قابل انتقال به خارج است.

— پرداخت های مربوط به اقساط اصل تسهیلات مالی و هزینه های مربوطه، قراردادهای حق اختراع، دانش فنی، کمک های فنی و مهندسی، علائم تجاری، مدیریت و قراردادهای مشابه در چارچوب سرمایه گذاری خارجی و مهندسی، علائم تجاری، مدیریت و قراردادهای مشابه در چارچوب سرمایه گذاری خارجی بر اساس مصوبات هیات و تایید وزیر امور اقتصادی و دارایی قابل انتقال به خارج می باشد.

● تامین ارز برای انتقال به روش های ذیل می باشد:

- خرید ارز از نظام بانکی و از طریق مرکز مبادلات ارزی
- از محل ارز حاصل از صدور محصولات تولیدی و یا ارائه خدمات
- صادرات کالاهای مجاز با تصویب هیات وزیران و رعایت قوانین و مقررات مربوطه

قوانین حاکم بر سرمایه گذاری خارجی در کشور

- قانون تشویق و حمایت از سرمایه گذاری خارجی مصوب سال ۱۳۸۰ مجمع تشخیص مصلحت نظام
- آیین نامه اجرایی قانون تشویق و حمایت از سرمایه گذاری خارجی مصوب سال ۱۳۸۱ هیات وزیران

مشوق‌های قانونی و حمایت‌های ویژه سرمایه‌گذاران خارجی

— عدم محدودیت در حجم و درصد مشارکت سرمایه‌گذاری خارجی

— امکان ثبت شرکت ایرانی با ۱۰۰ درصد سرمایه خارجی

— امکان واگذاری تمام یا بخشی از سرمایه خارجی به سرمایه‌گذار داخلی و یا انتقال به سرمایه‌گذار خارجی دیگر (با موافقت هیأت و تأیید مقام عالی وزارت) و انتقال گیرنده حداقل باید دارای شرایط سرمایه‌گذار اولیه باشد.

— تضمین انتقال اصل سرمایه، سود سرمایه و منافع حاصل از بکارگیری سرمایه بصورت ارز یا کالا

— برخورداری سرمایه‌گذاران خارجی از حقوقی برابر با سرمایه‌گذاران داخلی

— امکان سرمایه‌گذاری اشخاص حقیقی و حقوقی خارجی و ایرانی‌های مقیم خارج از کشور

— امکان سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی در کلیه زمینه‌های مجاز برای بخش خصوصی

— عدم سلب مالکیت و ملی شدن سرمایه‌گذاری خارجی مگر در راستای منافع ملی و به موجب قانون و در مقابل پرداخت غرامت به مأخذ ارزش واقعی سرمایه‌گذار و بلافاصله قبل از سلب مالکیت

— اعطای پوشش حمایتی به کلیه روش‌های سرمایه‌گذاری خارجی

— فرایند کوتاه و سریع پذیرش درخواست سرمایه‌گذاری خارجی (سامانه ثبت سرمایه‌گذاری خارجی) و تصویب آن

— امکان انتقال ارز به صورت ارز همراه مسافر به میزان مورد نیاز در قبال ارائه مجوز سرمایه‌گذاری خارجی در کشور مبدأ، به گونه‌ای که انتقال عایدات آن نیز به کشور مبدأ از قوانین پولشویی و تامین مالی تروریسم مستثنی باشد.

— تضمین آزادی صادرات کالای تولیدی بنگاه اقتصادی سرمایه‌پذیر (در صورت ممنوعیت صادرات، کالای تولیدی در داخل به فروش رسیده و حاصل آن به صورت ارز از طریق شبکه پولی رسمی کشور قابل انتقال به خارج می‌باشد)

— صدور پروانه اقامت سه ساله برای سرمایه‌گذاران، مدیران، کارشناسان خارجی و بستگان درجه یک آنها

— امکان ورود تا ۳ خودرو سواری عبور موقت (به ازای هر ۳۰۰ هزار دلار یک خودرو) بدون پرداخت عوارض

— تخفیف مالیاتی ۵۰ درصدی درآمد ابرازی حاصل از فروش کالای شرکت‌های مشترک خارجی در صورت صادرات حداقل ۲۰ درصدی از محصولات تولیدی

— تخفیف مالیاتی تا سقف ۵۰ درصد موضوع سرمایه‌گذاری مشترک خارجی (به ازای هر ۵٪ مشارکت معادل ۱۰٪ معافیت نسبت به سرمایه ثبت و پرداخت شده)

— اعطای مجوز اقامت ۵ ساله به سپرده‌گذاران و سرمایه‌گذاران خارجی در ازای سپرده‌گذاری بلندمدت یا معادل آن سرمایه‌گذاری معادل حداقل ۱۰۰.۰۰۰ دلار

— پیشنهاد، پیگیری و اعمال تخفیف به سرمایه‌گذاران خارجی در پرداخت عوارض گمرکی ورود ماشین‌آلات و تجهیزات خط تولید

— تسهیل و تسریع در ارائه خدمات مربوط به اقامت، تمدید ویزا، صدور شماره اختصاصی و ... از طریق استقرار نمایندگان پلیس مهاجرت و گذرنامه و شرکت پژواک در محل سازمان سرمایه‌گذاری و کمک‌های اقتصادی و فنی ایران

— اعطای امتیاز شهروندی به نوابغ و نخبگان غیرایرانی به منظور بهره‌مندی از دانش و تخصص آنها و اختیار استناداران در خصوص شناسایی و معرفی اشخاص واجد شرایط نخبگی مطابق دستورالعمل مربوطه با هدف برخورداری از مزایای فوق‌الذکر

— نحوه پذیرش و ورود و خروج سرمایه خارجی و سود حاصل از آن به منطقه ویژه اقتصادی و چگونگی و میزان مشارکت خارجی‌ان در فعالیت‌های هر منطقه تابع قانون تشویق و حمایت از سرمایه‌گذاری خارجی مصوب ۱۳۸۰ می‌باشد.

— امکان تضمین سرمایه‌های خارجی در مقابل خسارت‌های ناشی از سلب مالکیت و ملی شدن توسط سازمان مناطق آزاد تجاری - صنعتی از محل دارایی‌های خود یا از طریق عقد قرارداد با بانک‌ها، موسسات اعتباری و شرکت‌های بیمه با تصویب هیأت وزیران

مزایای تحقق سرمایه‌گذاری‌های مستقیم خارجی

- انتقال فناوری و افزایش سطح تکنولوژی
- افزایش سطح تولید و درآمد و در نتیجه افزایش رشد اقتصادی
- افزایش سطح بهره‌وری
- انتقال سرمایه و افزایش منابع تامین مالی
- افزایش سطح تخصص و مدیریت و ارتقاء سطح مهارت‌های نیروی کار
- توسعه صادرات و امکان حضور در بازارهای بین‌المللی
- کاهش نرخ ارز (جریان ورود سرمایه منجر به افزایش ارزش پول رایج داخلی شده و در نتیجه کاهش تقاضای خرید دارایی‌های خارجی می‌گردد و لذا تقاضای ارز و نرخ ارز کاهش یافته و در پی آن قدرت پول داخلی افزایش و تورم کاهش می‌یابد)
- کاهش نرخ بهره (جریان ورود سرمایه باعث افزایش نقدینگی شده و این باعث کاهش نرخ بهره می‌شود و به دلیل رابطه معکوس نرخ بهره و سرمایه‌گذاری خصوصی، حجم سرمایه‌گذاری‌ها افزایش می‌یابد)

- افزایش اشتغال
- افزایش امنیت
- کاهش بدهی‌های دولت
- بهبود توزیع درآمد (از طریق کاهش تورم و افزایش ارزش واقعی ثروت و درآمد افراد طبقات پایین و افزایش سطح رفاه اقتصادی)

موانع تحقق سرمایه‌گذاری‌های خارجی:

- عدم اطمینان و بی‌ثباتی سیاسی و اقتصادی
- تغییرات مکرر نرخ ارز و محدودیت در نقل و انتقال ارز
- وجود و تشدید تحریم‌های اقتصادی بین‌المللی
- ضعف زیرساخت‌های مناسب توسعه‌ای
- بروکراسی زاید اداری، رفتارهای تبعیض‌آمیز و برخوردهای سلیقه‌ای
- نبود وحدت نظر و عدم هماهنگی نهادها در اجرای سیاست‌ها

راهکارهای افزایش سهم سرمایه‌گذاری‌های خارجی:

— ایجاد ثبات اقتصادی و کنترل تورم و برقراری نظم در بازارهای پولی و مالی

— ایجاد و توسعه زیرساخت‌های مورد نیاز

— اعمال حمایت‌های لازم از سرمایه‌گذاران خارجی فعال در کشور به عنوان مبلغان جذب سرمایه‌گذاری‌های خارجی جدید

— تسهیل فرایند پذیرش هیات‌های سرمایه‌گذاری خارجی و تسریع در فراهم نمودن مقدمات عملیات اجرایی طرح‌های سرمایه‌گذاری خارجی

— توجه به نقش موثر رایزنان اقتصادی کشور در نقاط مختلف جهان در جهت معرفی ظرفیت‌ها و قابلیت‌های سرمایه‌گذاری کشور در بخش‌های مختلف اقتصادی ضمن تعامل با سازمان سرمایه‌گذاری و کمک‌های اقتصادی و فنی ایران

— بازنگری در سیاست‌های منطقه‌ای و بین‌المللی با هدف رفع/کاهش تحریم‌های بین‌المللی و نیز ارتقای سطح همکاری‌های بین‌المللی و حضور فعال در مجامع و نهادهای بین‌المللی

— تقویت بخش خصوصی به منظور مشارکت با سرمایه‌گذاران خارجی با هدف ارتقای سطح همکاری و توانمندی بخش داخلی در جهت تکمیل زنجیره‌های ارزش

(پیوست ۱)

مشوق‌های سرمایه‌گذاری در
بخش‌های مختلف اقتصادی

مشوق‌ها و معافیت‌های صنعتی و معدنی

- امکان تأمین بخشی از منابع مالی مورد نیاز پروژه به صورت تسهیلات بانکی با حداقل کارمزد
- امکان واگذاری زمین‌های ملی در حداقل زمان از سوی سازمان مربوطه
- تأمین امکانات زیربنایی مورد نیاز پروژه از قبیل آب، برق، گاز و... در حداقل زمان
- برخورداری تولیدکنندگان کالاهایی صادراتی از جواز صادراتی به نسبت محصولات صادر شده به خارج از کشور
- امکان تخصیص زمین در تمامی شهرک‌های صنعتی استان با شرایط و تسهیلات ویژه به طرح‌های صنعتی و معدنی
- معافیت سود بازرگانی جهت ورود ماشین‌آلات صنعتی سرمایه‌ای

- تعهد تأمین مواد اولیه و خوراک صنایع پایین‌دستی برای دوران بهره‌برداری حداقل به مدت ۱۰ سال به قیمت صادرات
- حذف مقررات منجر به تحمیل هزینه‌های غیرمرتبط و سربار برای تولید مواد به منظور ایجاد ثبات در محاسبات اقتصادی تولید مواد معدنی
- تأسیس صندوق بیمه سرمایه‌گذاری فعالیت‌های معدنی جهت تأمین تمام یا قسمتی از خسارت‌های مالی اکتشاف کنندگان و بهره‌برداران
- معافیت مالیاتی ۱۰ ساله واحدهای تولیدی و معدنی مستقر در مناطق کمتر توسعه یافته استان و ۱۳ ساله مستقر در مناطق ویژه اقتصادی یا شهرک‌های صنعتی (ویژه مناطق کمتر توسعه یافته)
- معافیت مالیاتی ۵ ساله واحدهای تولیدی و معدنی مستقر در مناطق توسعه یافته استان و ۷ ساله مستقر در مناطق ویژه اقتصادی یا شهرک‌های صنعتی (ویژه مناطق توسعه یافته)
- معافیت مالیاتی مجموع درآمد مشمول مالیات واحدهای موضوع مواد (۱۰) و (۱۱) تا زمانی که به ۲ برابر سرمایه ثبت و پرداخت شده نرسد، در مناطق کمتر توسعه یافته به میزان ۱۰۰ درصد و در سایر مناطق به میزان ۵۰ درصد، تداوم خواهد داشت.

— اشخاصی که آورده نقدی (سرمایه گذار) برای تأمین مالی پروژه- طرح و سرمایه در گردش بنگاه‌های تولیدی در قالب عقود مشارکتی فراهم نمایند، معادل حداقل سود مورد انتظار عقود مشارکتی (سود تسهیلات) از پرداخت مالیات بر درآمد معاف می‌شوند.

— در صورتیکه سرمایه‌گذاری در بخش‌های مختلف اقتصادی منجر به صادرات محصول شود ۱۰۰ درصد درآمد حاصل از صادرات خدمات و کالاهای غیرنفتی و ۲۰ درصد درآمد حاصل از صادرات مواد خام مشمول مالیات با نرخ صفر می‌گردد.

— افزایش سالانه طول دوره معافیت مالیاتی در صورت افزایش حداقل ۵۰ درصدی سالانه نیروی کار شاغل در دوره معافیت (ویژه واحدهای تولیدی و خدماتی دارای بیش از ۵۰ نفر نیروی کار).

— ۱۰۰ درصد درآمد کارگاه‌های فرش دستباف با نرخ صفر مالیاتی محاسبه خواهد گردید.

— واردات ماشین‌آلات و تجهیزات خط تولید برای واحدهای تولیدی، صنعتی و معدنی مجاز مشمول به تشخیص وزارت صنایع و معادن (صمت) از پرداخت حقوق ورودی معاف هستند.

— واردات کالاهای مورد مصرف در تولید، تکمیل، آماده‌سازی و بسته‌بندی کالاهای صادراتی به صورت موقت با ارائه تضمین به گمرک از کلیه وجوه متعلقه به واردات جز آنچه جنبه هزینه یا کارمزد دارد معاف است.

— در مورد کالاهای و مواد وارداتی مورد مصرف در ساخت کالاهای صادراتی که به صورت قطعی از گمرک ترخیص شده باشند، وجوه پرداخت شده بابت واردات قطعی، پس از صدور محصول به مآخذ زمان صدور قابل استرداد است.

— حقوق ورودی اخذ شده از عین کالای وارداتی که از کشور صادر می‌گردد و مواد کالاهای مصرفی و لوازم بسته‌بندی خارجی به کار رفته یا مصرف شده در تولید، تکمیل یا بسته‌بندی کالای صادر شده با رعایت مقررات این قانون و آیین نامه اجرایی آن با مآخذ زمان ورود کالا باید به صادرکننده مسترد گردد.

— چنانچه کالای تولید داخل به اشخاصی که در واردات کالاهای مشابه خارجی معافیت دارند، فروخته شود، وجوه پرداختی برای ورود کالا، مواد، اجزاء و قطعات به کار رفته در تولید آن نیز طبق مقررات این قانون به فروشنده مسترد می‌گردد.

مشوق‌ها و معافیت‌های ویژه شهرک‌های صنعتی

— طرف‌های قراردادی که حق بهره‌برداری و بهای واحدهای کارگاهی، صنعتی و... را در زمان عقد قرارداد نقدی و یکجا پرداخت کنند، مشمول تخفیف و بخشودگی به مأخذ کل مبلغ قرارداد می‌شوند (درصد بخشودگی توسط هیأت مدیره شرکت شهرک‌های صنعتی تعیین می‌گردد)

— پرداخت نقد و اقساط هزینه‌های حق بهره‌برداری از زمین و تأسیسات (تنها ۲۰ الی ۴۰ درصد حق بهره‌برداری زمین نقدی است و مابقی بدون سود و کارمزد تقسیط می‌گردد)

— امکان انتقال اسناد مالکیت و صدور سند تفکیکی پس از اخذ پروانه بهره‌برداری، پایان کار و حصول شرایط تعیین شده

— امکان ترهین دفترچه‌های قرارداد حق بهره‌برداری از زمین و تأسیسات نزد بانک‌ها و موسسات مالی مستند به مصوبه هیئت محترم وزیران و قوانین جاری

— مستثنی بودن از قانون شهرداری‌ها

— صدور مجوزهای ساخت و ساز و نیز پایان کار در کوتاهترین زمان ممکن و بصورت رایگان

— اعطای مشوق خاص تا سقف ۱۰ درصد در حق بهره برداری از زمین برای ایثارگران، نخبگان، شرکت های دانش بنیان، مخترعین، سرمایه گذاران خارجی و کنسرسیوم های صادراتی

— اختصاص مشوق خاص برای بهره برداری پیش از موعد (ظرف مدت یکسال یا کمتر برای اراضی با مساحت دوهزار متر مربع یا کمتر) حداکثر ده درصد (۱۰٪)

◆ **تبصره ۱:** به ازای هر ۵۰۰ متر مربع زمین بیشتر، یک ماه به مهلت یکساله بهره برداری افزوده می گردد (حداکثر مهلت تا سقف ۳۰ ماه از تاریخ قرارداد برای مساحت یازده هزار متر مربع و بیشتر)

◆ **تبصره ۲:** مشوق بهره برداری پیش از موعد به قراردادهای تخصیص زمینی صنعتی تعلق می گیرد که از مشوق مناطق کمتر توسعه یافته استفاده ننموده باشند و اراضی تخصیصی را تفکیک یا تجمیع ننموده باشند و همچنین اقساط را در موعد مقرر زمانی پرداخت نموده باشند.

— در صورت داشتن گزارش توجیهی فنی و اقتصادی برای عرصه های بزرگ معادل پنج درصد (۵٪) و عرصه های عارضه دار (ناهموار و نامرغوب) تا سقف ده درصد (۱۰٪) مشوق اعطاء می گردد.

— واگذاری زمین رایگان جهت متقاضیان احداث نیروگاه CHP (به ازای هر مگاوات برق ۱۰۰ مترمربع)

— معافیت مالیاتی ۱۳ ساله در شهرک‌های کمتر توسعه یافته
مشمول بر شهرک صنعتی گیلان غرب، ناحیه صنعتی گور
سفید گیلان غرب، شهرک صنعتی قصر شیرین و شهرک
صنعتی مرزی قصر شیرین (واقع در نقطه صفر مرزی قصر
شیرین)، شهرک صنعتی سرپل ذهاب، ناحیه صنعتی دالاهو،
ناحیه صنعتی ثلاث باباجانی، شهرک صنعتی جوانرود، شهرک
صنعتی پاوه و شهرک صنعتی زاگرس کرمانشاه

جدول ۲-۱: خدمات تخصصی و حمایتی ویژه صنایع کوچک مستقر در شهرک ها و نواحی صنعتی استان

ردیف	عنوان خدمت
۱	برگزاری دوره های آموزشی کوتاه مدت برای شاغلین و مدیران صنایع کوچک در زمینه های مختلف کارآفرینی، کارشناسی، مدیریتی، مهارتی و ... با تمرکز بر نیاز واحدهای صنعتی و پرداخت حداقل ۷۰ درصد هزینه دوره ها در قالب یارانه
۲	برگزاری تورهای صنعتی و نمایشگاهی با هدف انتقال تجارب و افزایش تعامل و پرداخت حداقل ۵۰ درصد هزینه تورها در قالب یارانه
۳	ارائه خدمات تخصصی مشاوره از طریق سامانه eservice.isipo.ir و همچنین از طریق کلینیک صنعت استان به صنایع کوچک استان (مشمول بر عرضه یابی و اجرای پروژه های بهبود و شناسایی و رفع نیاز فناورانه واحدهای صنعتی کوچک استان) و پرداخت حداقل ۸۰ درصد هزینه های مربوطه
۴	توسعه شبکه ای و خوشه ای صنایع کوچک در راستای ارتقاء توان رقابتی آنها با بهره گیری از مزایای هم افزایی و پرداخت حداقل ۵۰ درصد هزینه اجرای برنامه های جمعی توسعه در قالب یارانه
۵	حمایت از توسعه بازار صنایع کوچک و پرداخت یارانه حضور در نمایشگاه های داخلی و خارجی معادل حداقل ۵۰ درصد هزینه های نمایشگاهی
۶	برگزاری کلینیک سیار مشاوره صنعتی رایگان و حضور مشاورین در شهرک های صنعتی برای بررسی وضعیت و پایش مشکلات صنایع کوچک (شهرستان ها)
۷	امکان ارائه خدمات تخصصی و مشاوره صنعتی در مرکز خدمات فناوری و کسب و کار کرمانشاه واقع در ابتدای رمپ ورودی شهرک صنعتی بیستون (ساختمان محل استقرار مشاورین و شرکت های خدمات فنی مهندسی در حوزه خدمات تخصصی صنایع کوچک)
۸	ایجاد راهبری فن بازار منطقه ای استان کرمانشاه در راستای تسهیل ایجاد تبادل فناوری
۹	برگزاری استارت آپ و حمایت از ایده های نو در راستای توسعه صنایع کوچک

ادامه جدول ۲-۱: خدمات تخصصی و حمایتی ویژه
صنایع کوچک مستقر در شهرک ها و نواحی صنعتی استان

ردیف	عنوان خدمت
۱۰	حمایت از اعزام یا میزبانی هیات های تجاری با هدف توسعه بازار صنایع کوچک و پرداخت ۵۰ درصد هزینه های هیاتهای تجاری مصوب سازمان صنایع کوچک و شهرکهای صنعتی ایران
۱۱	حمایت از شکل گیری کنسرسیومها و شبکه های صادراتی صنایع کوچک با هدف توسعه صادرات و کمک به اجرای برنامه های جمعی توسعه صادرات
۱۲	همکاری با صندوق ضمانت سرمایه گذاری صنایع کوچک با هدف تسهیل فرآیند توثیق اخذ تسهیلات بانکی توسط صنایع کوچک
۱۳	تهیه مطالعه امکان سنجی طرح های دارای اولویت با هدف جذب سرمایه گذار و تامین مالی آنها
۱۴	حمایت مالی از پروژه های پژوهشی کاربردی و پایان نامه های دانشجویی مرتبط با حوزه فعالیت صنایع کوچک
۱۵	تلاش در جهت راه اندازی مجدد واحدهای صنعتی تعطیل، از طریق برگزاری جلسات کارگروه راه اندازی و ارائه خدمات مشاوره ای، حمایتی و تخصصی
۱۶	حمایت از طرح ها و واحدهای صنعتی دانش بنیان و تسهیل فرآیند استقرار آنها در شهرک ها و نواحی صنعتی

مشوق‌ها و معافیت‌های سرمایه‌گذاری ویژه مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی

مناطق آزاد تجاری - صنعتی

- معافیت مالیاتی (مالیات بر درآمد و دارایی) ۲۰ ساله اشخاص حقیقی و حقوقی که در منطقه آزاد به انواع فعالیت‌های اقتصادی اشتغال دارند از تاریخ بهره‌برداری
- مبادلات بازرگانی مناطق با خارج از کشور پس از ثبت گمرکی از شمول مقررات صادرات و واردات مستثنی هستند.
- واردات کالای تولید شده در منطقه آزاد به سایر نقاط کشور، تا حد ارزش افزوده در آن منطقه با تصویب هیأت وزیران از پرداخت تمام یا قسمتی از حقوق گمرکی و سود بازرگانی معاف می‌باشند.
- ورود کالاهایی که تمام یا بخشی از مواد اولیه آن از داخل کشور تأمین و در منطقه آزاد تولید می‌شود از تمام یا بخشی (متناسباً) از حقوق گمرکی و سود بازرگانی مربوط به مواد اولیه داخلی معاف خواهند بود.
- امکان سرمایه‌گذاری ۱۰۰ درصد خارجی بدون مشارکت ایرانی (اجاره زمین به اتباع خارجی در این مناطق مجاز می‌باشد).

— صدور پروانه اشتغال و عدم نیاز به روادید ورود و خروج برای اتباع خارجی

— از دیگر مشوق‌های سرمایه‌گذاری می‌توان به عدم نیاز به ویزا برای ورود خارجی‌ان، عدم محدودیت در انتقال ارز، خدمات پولی و بانکی انعطاف‌پذیر، تشریفات ساده برای صادرات مجدد و ترانزیت کالا، نرخ‌های مناسب برای مصرف انرژی اشاره کرد.

مشوق‌ها و حمایت‌های ویژه منطقه آزاد تجاری-صنعتی قصر شیرین

■ معافیت از پرداخت عوارض گمرکی و سود بازرگانی در خصوص واردات ماشین‌آلات و مواد اولیه به منظور سرمایه‌گذاری

■ واگذاری زمین بصورت اقساط

■ انبارداری به صرفه و ارزان قیمت

■ امکان مشارکت منطقه با سرمایه‌گذاران علاقمند به مشارکت

■ تعیین، تایید و ثبت سفارش مواد اولیه و ماشین‌آلات خارجی توسط سازمان منطقه

■ ثبت شرکت‌ها توسط خود سازمان منطقه آزاد طی ۲۴ ساعت

■ حمایت از طرح‌های دانش‌بنیان و ارائه خدمات ویژه در فرآیند اجرای آنها

■ همسایگی با اقلیم کردستان و دولت مرکزی و بخش عربی کشور عراق با دارا بودن دو مرز رسمی پرویزخان و خسروی و قابلیت ارتباط جاده‌ای و نیز امکان ارتباط ریلی و هوایی در آینده

■ آمادگی برای جذب سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی در حوزه‌های صنعت، خدمات، کشاورزی پتروشیمی، معدن و گردشگری

مناطق ویژه اقتصادی

■ مبادلات بازرگانی مناطق با خارج از کشور و یا با سایر مناطق ویژه اقتصادی و مناطق آزاد تجاری و صنعتی پس از ثبت در گمرک از حقوق گمرکی، سود بازرگانی و کلیه عوارض ورود و صدور تحت هر عنوان معاف بوده و مشمول محدودیت‌ها و ممنوعیت‌های مقررات واردات و صادرات به استثنای محدودیت‌ها و ممنوعیت‌های قانونی و شرعی نمی‌شود و مبادلات بازرگانی مناطق با سایر نقاط کشور به استثنای مناطق فوق‌الذکر تابع مقررات صادرات و واردات می‌باشد.

■ ورود کالا از خارج از کشور یا مناطق آزاد تجاری - صنعتی به منطقه با کمترین تشریفات گمرکی انجام شده و ترانزیت داخلی کالای وارد شده به منطقه براساس مقررات مربوطه انجام خواهد شد.

■ کالاهایی که از خارج و یا از مناطق آزاد تجاری - صنعتی یا مناطق دیگر به منطقه وارد می‌شوند، می‌توانند بدون هرگونه تشریفات از کشور خارج شوند.

— مدیریت منطقه می‌تواند پس از طبقه‌بندی و ارزش‌گذاری منطقه، حق استفاده از قسمت‌های آن را به اشخاص حقیقی یا حقوقی واجد شرایط واگذار نماید.

— صاحبان کالاهای واردشده به منطقه می‌توانند تمام یا قسمتی از کالای خود را به‌منظور ورود موقت به داخل کشور به گمرک اظهار و با انجام مقررات مربوطه ترخیص نمایند.

— کالاهای تولید و یا پردازش شده در منطقه هنگام ورود به سایر نقاط کشور به میزان مجموع ارزش افزوده و ارزش مواد اولیه داخلی و قطعات داخلی به کار رفته در آن مجاز و تولید داخلی محسوب و از پرداخت حقوق ورودی معاف خواهد بود.

— مواد اولیه و قطعات خارجی به کار رفته در کالاهای تولید یا پردازش شده مشروط به پرداخت حقوق ورودی، مجاز و در حکم مواد اولیه و قطعات داخلی می‌باشد.

— مدیریت هر منطقه مجاز است حسب درخواست متقاضی نسبت به صدور گواهی مبدأ برای کالاهایی که از منطقه خارج می‌شوند با تائید گمرک ایران اقدام نمایند. بانک‌های کشور مکلف به پذیرش گواهی مذکور می‌باشند.

— گمرک مکلف است تقاضای صاحبان کالا را برای ترانزیت کالا و حمل مستقیم از سایر مبادی ورودی به مناطق، پذیرفته و تسهیلات لازم را از این جهت فراهم نماید.

— تکلیف سازمان ثبت اسناد و املاک کشور در خصوص ثبت شرکت و یا شعب نمایندگی شرکت‌هایی که قصد فعالیت در منطقه را دارند صرف نظر از میزان مشارکت سهام داخلی و یا خارجی آن‌ها و همچنین ثبت مالکیت‌های مادی و معنوی در منطقه

— کلیه کالاهایی که برای تولید یا ارائه خدمات مورد نیاز منطقه وارد می‌شوند، از شمول مقررات عمومی صادرات واردات مستثنی می‌باشند.

مشوق‌ها و حمایت‌های سرمایه‌گذاری ویژه واحدهای تولیدی دانش‌بنیان صنعتی و معدنی

- معافیت از پرداخت مالیات، عوارض حقوق گمرکی، سود بازرگانی و عوارض صادراتی به مدت ۱۵ سال
- شرکت‌های دانش‌بنیان می‌توانند برای واردات مرتبط با فعالیت‌های دانش‌بنیان شامل موارد زیر از این معافیت استفاده نمایند:
- ماشین‌آلات خط تولید در راستای تولید کالاهای دانش‌بنیان
- تجهیزات آزمایشگاهی، تست و کنترل کیفیت
- کالا با هدف مهندسی معکوس
- کالاهای و قطعات برای ساخت محصولات دانش‌بنیان تا حد نمونه اولیه
- حمایت‌های مالیاتی در راستای توسعه نوآوری و اقتصاد دانش‌بنیان:
- در صورت تحقق شرایط ذیل هزینه‌های انجام شده به عنوان اعتبار مالیاتی با قابلیت انتقال به سنوات آتی به شرکت‌ها و موسسات متقاضی اعطا و معادل آن از مالیات قطعی شده سال انجام هزینه مذکور یا سال‌های بعد کسر می‌شود.

— حمایت‌های مالیاتی در راستای توسعه نوآوری و اقتصاد دانش بنیان

— در صورت تحقق شرایط ذیل هزینه‌های انجام شده به عنوان اعتبار مالیاتی با قابلیت انتقال به سنوات آتی به شرکت‌ها و موسسات متقاضی اعطا و معادل آن از مالیات قطعی شده سال انجام هزینه مذکور یا سال‌های بعد کسر می‌شود:

♦ (الف) معادل هزینه انجام شده برای فعالیت‌های تحقیق و توسعه و از جمله قراردادهای تحقیق و توسعه واحدهای تولیدی دارای واحد تحقیق و توسعه با یکی از واحدهای دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی و پژوهشی مرتبط، با اولویت استان محل استقرار آن صنعت یا واحد تولیدی

♦ (ب) حداکثر ۳۰ درصد سرمایه‌گذاری مستقیم شرکت‌های پذیرفته شده در بورس تهران و یا بازار اول و یا دوم فرابورسی و یا شرکت‌های دارای سرمایه ثابتی به میزان حداقل یک سی‌ام سرمایه صندوق نوآوری و شکوفایی در شرکت‌ها و موسسات دانش بنیان و فناور

♦ (ج) سرمایه‌گذاری غیرمستقیم شرکت‌های مذکور در بند (ب) در تاسیس یا افزایش سرمایه صندوق‌های پژوهش و فناوری موضوع ماده (۴۴) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور و صندوق‌ها و نهادهای سرمایه‌گذاری موضوع بندهای (۲۰) و (۲۱) ماده (۱) قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۴ که فعالیت آن‌ها در تامین مالی فناوری و نوآوری و فعالیت‌های دانش‌بنیان به تائید شورای راهبری فناوری‌ها و تولیدات دانش‌بنیان رسیده باشد.

■ برخورداری واحدهای پژوهشی، فناوری و مهندسی مستقر در پارک‌های علم و فناوری از مزایای قانونی مناطق آزاد در خصوص روابط کار، معافیت‌های مالیاتی و عوارض سرمایه - گذاری خارجی و مبادلات مالی بین‌المللی به منظور ایجاد و توسعه شرکت‌ها و موسسات دانش‌بنیان و تقویت همکاری‌های بین‌المللی در جهت انجام ماموریت‌های محوله

■ امکان بهره‌مندی شرکت‌ها و موسسات دانش‌بنیان و واحدهای فناور مستقر در مراکز رشد و پارک‌های علم و فناوری از بخشی از درآمد و یا امکانات موسسات و نهادهای عمومی غیردولتی در راستای تکمیل زنجیره ارزش و تولید اقلام راهبردی اولویت دار (شامل اقلام با ارزشی بالای یک

اقلام راهبردی اولویت دار (شامل اقلام با ارزیابی بالای یک میلیون دلار و نیز محصولات حساس در حوزه امنیت غذایی، دفاعی، سلامت، صنعت و امنیت کشور و تامین در شرایط تحریم) در قالب قرارداد مشارکت و همکاری

■ امکان پذیرش مطالبات قطعی شرکت‌ها و موسسات دانش‌بنیان و واحدهای فناور مستقر در مراکز رشد و پارک‌های علم و فناوری در قراردادهای مربوط به دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری و نیروهای مسلح و مجموعه‌های زیر نظر مقام معظم رهبری به‌إذن ایشان، به‌عنوان تضمین معتبر برای فرآیند ارجاع کار، انجام تعهدات، پیش‌پرداخت و حسن انجام کار و مسدودی مطالبات متقاضی تا زمان انجام تعهدات به همان میزان. همچنین در صورتی که میزان مطالبات متقاضی از مبلغ تضامین مورد نظر کمتر باشد، لازم است متقاضی صرفاً معادل کسری مطالبات، ضمانتنامه معتبر ارائه نماید.

— صدور سند مالکیت اعیانی برای آن دسته از ساختمان‌هایی که توسط بخش خصوصی و تعاونی در اراضی پارک علم و فناوری احداث می‌شوند. همچنین امکان واگذاری حق بهره‌برداری مالکانه و اذن در انتفاع از اراضی متعلق به پارک‌های علم و فناوری و سایر اراضی در اختیار پارک به شرکت‌های دانش‌بنیان، فناور و نوآور در چهارچوب مصوبات هیات امناء و طرح جامع مصوب خود، در قالب قراردادهای مشارکت با بخش خصوصی، اجاره بلندمدت یا واگذاری قطعی مشروط به عدم تغییر کاربری و بهره‌برداری اختصاصی در چهارچوب ماموریت‌های پارک

— مستثنی شدن دفاتر شرکت‌های دانش‌بنیان از کاربری تجاری در تکمیل تبصره بند (۲۴) ماده (۵۵) قانون شهرداری اصلاحی مصوب ۱۳۵۲

مشوق ها و معافیت های سرمایه گذاری در بخش کشاورزی

- امکان واگذاری اراضی منابع ملی به طرح های کشاورزی با حداقل اجاره ممکن و یا حتی به صورت رایگان
- صدور مجوزهای لازم برای فعالیت های بخش کشاورزی و نیز مجوز تغییر کاربری در حداقل زمان ممکن
- ارائه مشاوره به سرمایه گذاران برای انتخاب نوع فعالیت، محل اجرای طرح و کسب مجوز فعالیت به صورت رایگان
- حمایت مالی از طرح ها و معرفی به مراجع ذیربط جهت دریافت تسهیلات با نرخ های پائین تر از نرخ متعارف سود بانکی از جمله از محل منابع صندوق توسعه ملی، اعتبارات کمک های فنی اعتباری و ...
- معافیت ۱۰۰ درصدی درآمد حاصل از صادرات محصولات تمام شده بخش کشاورزی و صنایع تبدیلی و تکمیلی آن
- معافیت ۱۰۰ درصدی درآمد حاصل از کلیه فعالیت های کشاورزی، دامداری، پرورش ماهی، طیور، زنبور عسل، صیادی و ماهیگیری، نوغان داری، احیای مراتع و جنگل ها، باغات اشجار از هر قبیل و نخیلات

- معافیت طرح‌های کشاورزی و صنایع مرتبط با کشاورزی از پرداخت حق بیمه سهم کارفرما
- برخورداری از معافیت گمرکی برای واردات ملزومات و ماشین‌آلات مورد نیاز طرح‌های کشاورزی
- امکان صدور سند مالکیت در طرح‌های واگذاری اراضی توسط شرکت شهرک‌های کشاورزی در قالب قراردادهای اجاره به شرط تملیک و پس از اجرا و بهره‌برداری از طرح

مشوق‌ها و حمایت‌های سرمایه‌گذاری دانش‌بنیان در بخش کشاورزی

— امکان پرداخت تسهیلات ارزان قیمت از طریق بانک‌های عامل و از محل اعتبارات مصوب وزارت جهاد کشاورزی به شرکت‌های دانش‌بنیان که با استفاده از فناوری و نهاده‌های فناورانه کشاورزی موجبات کاهش هزینه تولید محصولات کشاورزی و ارتقای بهره‌وری را فراهم می‌آورند از جمله در زمینه توزیع هوشمند محصولات کشاورزی، هوشمندسازی کشاورزی، توسعه کشت‌های هیدروپونیک و آیروپونیک و ...

— کمک به ایجاد سالانه تا هزار هکتار مزارع الگویی در حداکثر ۲۰ استان از جمله استان کرمانشاه از طریق شرکت‌های دانش‌بنیان با اولویت اجرا در مزارع هنرستان‌های کشاورزی، دانشگاه‌ها و دانشکده‌های کشاورزی با هدف بهینه‌سازی تولید انواع محصولات کشاورزی و دامپروری توسط وزارت جهاد کشاورزی با همکاری بانک کشاورزی و صندوق نوآوری و شکوفایی و از محل اعتبارات مصوب

— امکان پرداخت یارانه مستقیم توسط وزارت جهاد کشاورزی و در چهارچوب قوانین و مقررات، به کسب و کارهای کشاورزی که با استفاده از فناوری و نهاده‌های فناورانه کشاورزی، موجبات ارزان‌سازی تولید محصولات کشاورزی اساسی را از طریق ارتقای بهره‌وری فراهم می‌آورند.

— اعطای تخفیف ویژه از سوی صندوق بیمه کشاورزی برای سهم تولیدکنندگان محصولات فناورانه به ویژه عملیات اجرایی پرورش شیلات متراکم و محصولات گواهی شده کشت-بافتی در راستای حمایت از تولید کالاهای اساسی کشاورزی

مشوق‌ها و معافیت‌های بخش گردشگری

— در حوزه تأمین مالی خارجی (فاینانس)، براساس قانون تشکیل وزارت میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری، می‌بایست حداقل ده درصد (۱۰٪) از سهمیه فاینانس کل کشور به امر توسعه طرح‌های گردشگری و صنایع دستی اختصاص یابد.

— معافیت مالیاتی ۵۰ درصدی کلیه تاسیسات ایرانگردی و جهانگردی دارای پروانه بهره‌برداری برای مدت ۶ سال

— اعطای اختیارات ویژه به استانداران در خصوص تعیین تکلیف و تصویب طرح‌های گردشگری در مقیاس استانی صرفاً در شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان

— معافیت مالیاتی ۱۰ ساله بیمارستان‌ها، هتل‌ها، و مراکز اقامتی گردشگری مستقر در مناطق کمتر توسعه‌یافته و ۵ ساله مستقر در سایر مناطق

— معافیت مالیاتی کارگاه‌های فرش دستباف و صنایع دستی

— پوشش بیمه‌های اجتماعی فعالان صنایع دستی شناسه دار در صورت اشتغال تمام وقت

— معافیت بیمه سهم کارفرما ویژه کارگاه‌های کوچک صنایع دستی تا سقف ۵ نفر کارگر

— معافیت هتل‌ها از ضوابط نرخ‌گذاری، این مسئله به معنی اعمال نرخ خدمات توسط مدیریت هتل متناسب با سیاست‌های داخلی خود و به اقتضای شرایط زمانی می‌باشد.

— اعطای مکان رایگان در نمایشگاه‌های بین‌المللی گردشگری و نیز پرداخت تسهیلات با نرخ‌های کمتر از نرخ مصوب شورای پول و اعتبار برای ایجاد، توسعه و تجهیز کارگاه‌های صنایع-دستی.

— به منظور تسریع در امر توسعه هتل‌ها و اقامتگاه‌ها و سایر تأسیسات گردشگری، با تقاضای سازمان میراث فرهنگی و گردشگری:

♦ **الف)** سازمان ملی زمین و مسکن موظف است اراضی مورد نیاز را به قیمت کارشناسی به صورت اجاره به شرط تملیک پنج ساله در اختیار سرمایه‌گذاران قرار دهد.

♦ **پ)** تغییر کاربری اراضی برای استقرار هتل‌ها با پیشنهاد سازمان میراث فرهنگی و گردشگری در کمیسیون ماده (۵) موضوع قانون تأسیس شورای عالی شهرسازی و معماری ایران به طور فوق‌العاده مورد بررسی و اقدام قرار خواهد گرفت.

♦ ج) عوارض ناشی از تغییر کاربری و فروش تراکم با اقساط پنج (۵) تا ده (۱۰) ساله از شروع بهره‌برداری توسط سرمایه‌گذاران به شهرداری مربوطه پرداخت خواهد شد.

■ براساس ماده (۶) قانون توسعه صنعت ایران‌گردی و جهان‌گردی (مصوب ۱۳۷۰) سازمان زمین‌شهری، شهرداری-ها، سازمان جنگل‌ها و مراتع کشور و سایر وزارتخانه‌ها و سازمان‌های ذیربط موظفاند زمین مورد نیاز برای احداث تأسیسات ایران‌گردی و جهان‌گردی را با معرفی سازمان میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی به قیمت منطقه‌ای یا تمام شده به گونه‌ای که موجب تقلیل درآمد عمومی نشود به متقاضیان واگذار نمایند.

— براساس ماده ۱۲ آیین‌نامه اجرایی قانون توسعه صنعت ایرانگردی و جهانگردی، تأسیسات ایرانگردی و جهانگردی و دفاتر خدمات مسافرتی و سایر تأسیسات مشابه از جمله مؤسسات داخل تأسیسات جهانگردی، از نظر پرداخت عوارض صدور پروانه ساختمانی مشمول تعرفه بخش صنایع می‌باشند و شهرداری‌ها موظفند عوارض مقرر را فارغ از نوع پروانه و کاربری زمین بر اساس تعرفه بخش صنایع و با معافیت از عوارض عرصه غیر از عوارض نوسازی، فقط در مورد ساختمان محاسبه و دریافت کنند. در همین راستا:

♦ (الف) شهرداری‌ها موظف‌اند برای افزایش زیربنای تأسیسات ایران گردی و جهان گردی عوارض مقرر را براساس تعرفه بخش صنعت و با حداکثر تخفیف محاسبه و دریافت کنند.

♦ (ب) تأسیسات ایران گردی و جهان گردی و دفاتر خدمات مسافرتی از نظر هزینه‌های سوخت، آب، برق و تلفن اعم از انشعاب و مصرف، مشمول تعرفه‌های بخش صنایع است و دستگاه‌های ذیربط موظف‌اند هزینه‌های مربوطه را فارغ از نوع پروانه ساخت، کاربری محل و میزان مصرف براساس تعرفه بخش صنعت محاسبه و دریافت کنند.

مشوق‌ها و معافیت‌های بخش تعاون

- تضمین تسهیلات پرداختی توسط صندوق ضمانت و سرمایه‌گذاری بخش تعاون برای شرکت‌ها و اتحادیه‌های تعاونی
- پرداخت تسهیلات ارزان قیمت دولتی با بازپرداخت طولانی مدت برای طرح‌های اشتغال‌زا و اقتصادی تعاونی‌ها
- وجود شبکه عظیم تعاونی‌ها و اتحادیه‌های بزرگ تعاونی همچنین اتاق تعاون، بنیاد توسعه کارآفرینی بخش تعاون و خانه تعاون‌گران استان به عنوان بستری مناسب برای گسترش تعاونی‌ها
- بهره‌مندی از معافیت‌های بیمه‌ای سهم کارفرما، ارائه آموزش‌های رایگان و کمک‌های بلاعوض به صورت موردی
- انجام اغلب امور شرکت‌های تعاونی از طریق سامانه هوشمند بدون نیاز به مراجعه حضوری
- معافیت مالیاتی صد در صدی (۱۰۰٪) درآمد شرکت‌های تعاونی روستایی، عشایری، کشاورزی، صیادی، کارگری، کارمندی، دانشجویان، دانش‌آموزان و اتحادیه‌های آن‌ها

مشوق ها و معافیت های بخش تولید انرژی

الف) نیروگاه های مقیاس کوچک

- عقد قرارداد خرید تضمینی برق برای مدت زمان ۵ سال از زمان بهره برداری
- پرداخت هزینه گاز مصرفی نیروگاه توسط وزارت نیرو
- امکان استفاده از تسهیلات بانکی ریالی و ارزی همچون سایر طرح های تولیدی صنعتی و نیز سایر طرح های نیروگاهی
- تضمین تأمین سوخت مولد مقیاس کوچک، برای ۹ ماه از سال
- تضمین تأمین سوخت مولد تولید همزمان، برای کل ایام سال (۱۲ ماهه)

ب) نیروگاه‌های تجدیدپذیر

— عقد قرارداد خرید تضمینی برق برای مدت ۲۰ سال از زمان بهره‌برداری

— امکان خریداری برق تولیدی از منابع مختلف تجدیدپذیر با قیمت‌های متفاوت در نظام تعرفه‌ای جدید با هدف ایجاد تعادل و نیز ورود سرمایه‌گذاران در این حوزه با اطمینان خاطر بیشتر و پذیرش ریسک کمتر

— برخورداری از معافیت یا تخفیف حقوق گمرکی دارندگان پروانه احداث نیروگاه تجدیدپذیر در صورت ورود و نصب قطعات و تجهیزات خارجی مورد نیاز

— امکان تملک اراضی محل احداث تأسیسات و اجرای طرح توسط وزارت نیرو و جهاد کشاورزی

— در صورتیکه سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی از فناوری‌ها و تجهیزات ایرانی برای تولید برق استفاده کنند، وزارت نیرو (دولت) متناسب با آن تا میزان حداکثر ۳۰ درصد علاوه بر نرخ پایه، به تجهیزات و فناوری‌های تجدیدپذیر اختصاص داده و قیمت بیشتری پرداخت خواهد کرد.

مشوق‌ها و حمایت‌های ویژه شرکت‌های دانش‌بنیان در حوزه انرژی

— امکان تامین منابع مالی مورد نیاز برای اجرای طرح (پروژه)‌های بهینه‌سازی مصرف انرژی توسط شرکت‌های دانش‌بنیان و سایر شرکت‌های مجری طرح‌های بهینه‌سازی مصرف انرژی به وسیله بانک‌ها با عقد قرارداد سه جانبه فی مابین این شرکت‌ها، بانک و شرکت تابع وزارت نفت، ضمن پذیرش این قرارداد به عنوان تضمین بازپرداخت تسهیلات، به نحوی که بازپرداخت تسهیلات مستقیماً از محل سوخت صرفه‌جویی شده صورت پذیرد.

— تضمین بازپرداخت تسهیلات دریافتی شرکت‌های دانش‌بنیان با اولویت اجرای طرح‌های بهینه‌سازی مصرف شامل ساخت تجهیزات و لوازم موثر در کاهش مصرف انرژی، تحول رقومی در صنعت نفت، تکمیل زنجیره ارزش صنایع پائین دستی نفت، گاز و پتروشیمی و ... توسط وزارت نفت با همکاری معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری و با مشارکت صندوق پژوهش و فناوری غیردولتی صنعت نفت به منظور حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان

— اعمال حمایت‌های ویژه از آزمایشگاه‌ها، شرکت‌های دانش‌بنیان و شتاب‌دهنده‌ها و سایر موارد مرتبط با توسعه برق در راستای توسعه صنایع دانش‌بنیان مرتبط با انرژی‌های تجدیدپذیر و تولید برق پاک در محل مصرف

مشوق‌ها و حمایت‌های ویژه شرکت‌های دانش‌بنیان در حوزه سلامت

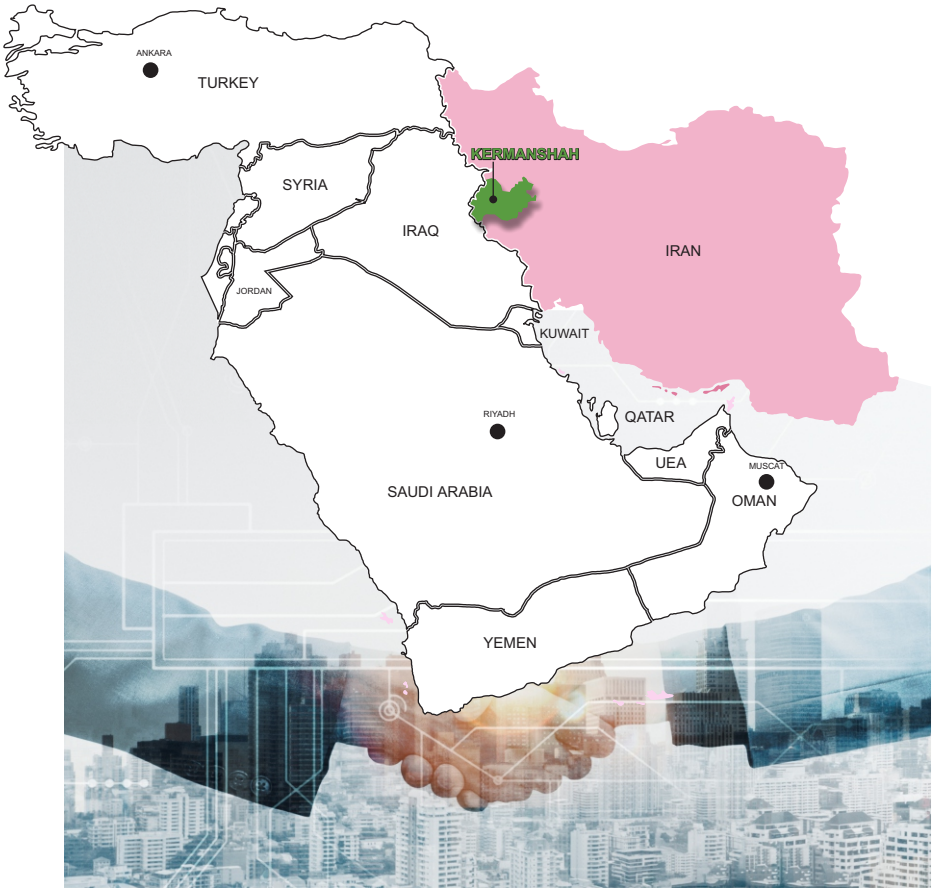
— امکان افزایش ضریب تحقیق و توسعه تا سقف (۲۵٪) از هزینه تمام شده محصول در فرآیند قیمت‌گذاری تعیین سقف قیمت فرآورده‌های سلامت محور مشمول قیمت‌گذاری، در چهارچوب قوانین و مقررات

— اعمال حداکثر تسهیل در صادرات اقلام سلامت محور دانش‌بنیان در چهارچوب قوانین و مقررات به ویژه در زمینه آزادسازی قیمت فرآورده‌های صادراتی بر پایه تفاهم صادرکننده و کشور مقصد

— استفاده از خدمات شرکت‌های فن‌اور و دانش‌بنیان در جهت توزیع دارو از طریق سکو (پلتفرم)‌ها و کسب و کارهای اینترنتی با رعایت اصل رقابت‌پذیری و جلوگیری از انحصار

— استفاده از ظرفیت شرکتهای دانش بنیان و هسته‌های فناور دارای مجوز فعالیت از وزارت بهداشت در جهت تامین حداقل (۲۰٪) از تجهیزات سرمایه‌ای وارداتی مورد نیاز موسسات پزشکی در صورت وجود از آن با کیفیت مشابه از محل بازبایی تجهیزات آزمایشگاهی، تشخیص پزشکی و تجزیه و تحلیل (آنالیزی) موجود با رعایت قوانین و مقررات مرتبط

(پیوست ۲)

سایر قوانین مرتبط با موضوع

سرمایه‌گذاری

بر اساس قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه‌ای کشور

۱-بند(پ)تبصره(۲) ماده(۲۰) تکلیف بانک‌ها و مؤسسات مالی و اعتباری در رعایت اولویت در پرداخت تسهیلات در شرایط مساوی به ترتیب برای سرمایه در گردش مورد نیاز صادرکنندگان، سرمایه در گردش مورد نیاز تولیدکنندگان کالاها یا خدمات صادراتی، سرمایه گذاری برای تولید یا تجارت کالاها یا خدمات صادراتی، سرمایه گذاری برای تولید کالاها و یا خدمات دارای بازار قابل فروش در داخل کشور با سودآوری بیشتر

۲-ماده ۲۲- استرداد حقوق ورودی مواد اولیه و کالاهای واسطه‌ای که به منظور تولید صادراتی به ویژه توسط شرکت‌های دانش بنیان وارد کشور می‌شود، ظرف مدت پانزده روز پس از ادارات (موضوع الحاقیه به ماده(۶۶) قانون امور گمرکی مصوب (۱۳۹۰/۸/۲۲)

۳-بند(الف) ماده (۲۳) ممنوعیت وضع هر گونه مالیات یا عوارض برای صادرات کالاهای مجاز و غیر یارانه ای

۴-بند(ب) ماده (۲۵) مجوز مشارکت شرکت های بیمه خارجی با شرکت های بیمه تجاری داخلی با اولویت بخش غیر دولتی به منظور ایجاد شرکت بیمه مشترک بازرگانی در ایران، جذب سرمایه خارجی توسط شرکت های بیمه داخلی و همچنین تأسیس و فعالیت شعب و نمایندگی شرکت های بیمه بازرگانی خارجی و مؤسسات کارگزاری بیمه خارجی و شعب آنها با رعایت سیاست های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی و قوانین مربوط

۵-بند(پ) ماده (۳۲) به منظور تسهیل و تشویق سرمایه گذاری صنعتی و معدنی کشور، اقدامات زیر توسط دولت انجام می شود:

◆(الف) شهرستان هایی که نرخ بیکاری آنها بالاتر از میانگین نرخ بیکاری کشور است به عنوان مناطق غیر برخوردار از اشتغال تعریف می شوند.

◆(ب) دولت موظف است مشوق های لازم جهت ایجاد اشتغال و کاهش نرخ بیکاری و ایجاد کارورزی بیکاران در این مناطق را به عمل آورده و اعتبارات مورد نیاز آن را در لوایح بودجه سالیانه منظور کند.

◆ج) معافیت مالیاتی واحدهای صنعتی، معدنی و خدماتی در مناطق غیر برخوردار از اشتغال را به میزان معافیت‌های منظور شده در مناطق آزاد تجاری صنعتی اعمال کند.

◆د) دولت مکلف است سه درصد (۳٪) از درآمد حاصل از صادرات نفت خام و گاز طبیعی را به ترتیب (یک سوم به استان‌های نفت خیز و دوسوم به شهرستان‌های مناطق کمتر توسعه یافته که بر اساس شاخص‌های توسعه نیافتگی به تفکیک شهرستان توسط سازمان برنامه و بودجه کشور تعیین می‌شود، جهت اجرای برنامه‌های عمرانی بودجه‌های سنواتی اختصاص دهد.

۶- بند (ب) ماده (۳۴) تکلیف دولت در جهت استفاده از ظرفیت‌های بخش خصوصی به شکل مشارکت بخش عمومی - خصوصی «از قبیل «تأمین منابع مالی، ساخت، بهره برداری و واگذاری»، «تأمین منابع مالی، ساخت و بهره برداری»، «طرح و ساخت کلید در دست» و یا «ساخت، بهره برداری و مالکیت» با پیش بینی تضمین‌های کافی و تدابیر بودجه‌ای با هدف افزایش کارایی و اثر بخشی طرح‌های تملک سرمایه‌ای

۷- بند(الف) ماده (۳۹) تکلیف وزارت امور اقتصادی و دارایی (سازمان امور مالیاتی کشور) مبنی بر صدور مجوز ورود و ترخیص ماشین آلات و تجهیزات خطوط تولید که توسط واحدهای تولیدی صنعتی و معدنی مجاز، با تشخیص وزارت صنعت، معدن و تجارت با رعایت مقررات قانونی ذی ربط، بدون دریافت مالیات و عوارض موضوع قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب ۱۳۸۷ و با اخذ تضمین لازم

۸- ماده(۴۱) معافیت مالیاتی موضوع ماده (۱۰۷) اصلاحی قانون مالیات های مستقیم مصوب ۱۳۹۴/۴/۳۱ برای اشخاص حقوقی خارجی مقیم خارج از ایران با معرفی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و موافقت وزیر امور اقتصادی و دارایی در مورد اعطای تسهیلات و تأمین مالی

۹- ماده(۴۴) بلامانع بودن واگذاری اراضی ملی و دولتی برای طرح های صنعتی که با تأیید دستگاه صادرکننده مجوز، امکان استقرار در شهرک های صنعتی را ندارد، با رعایت سایر قوانین

۱۰- بند(۲) ماده(۵۱) حمایت از ایجاد، توانمندسازی و توسعه شرکت های دانش بنیان و تقویت فعالیت های تحقیق و توسعه بنگاه های اقتصادی با هدف افزایش تولید، تحریک تقاضا و ارتقای صادرات کالاها و خدمات دانش بنیان

۱۱- ماده (۵۴) مجوز به دولت در جهت اعطای کمک های

لازم به شهرک ها و نواحی صنعتی دولتی و غیردولتی به ویژه در امور تأمین راه، آب، برق، گاز و تلفن تا ورودی واحدهای مستقر در این شهرک ها در قالب بودجه های سنواتی در راستای حمایت از استقرار صنایع در شهرک ها و نواحی صنعتی و رقابت پذیری تولیدات صنعتی و معدنی

۱۲- ماده (۶۰) تکلیف دولت در زمینه حمایت هدفمند از

ساماندهی و استقرار صنایع پیشین و پسین به ویژه گسترش صنایع تبدیلی و نگهداری محصولات اساسی کشاورزی توسط بخش غیردولتی در قطب های تولیدی ضمن تهیه طرح مطالعات جامع کاهش ضایعات کشاورزی و نیز طرح آمایش صنایع تبدیلی و نگهداری محصولات کشاورزی با سیاستگذاری و برنامه ریزی هماهنگ به منظور حمایت از بخش کشاورزی، پایداری تولید، توسعه صادرات و رقابت پذیری و کاهش قیمت تمام شده و حمایت از بازسازی و نوسازی و ارتقای فناوری و اصلاح ساختار صنایع کشاورزی

۱۳- بند(ب) ماده (۶۵) معافیت از پرداخت حقوق ورودی برای کالاهای تولید و یا پردازش شده در مناطق آزاد و ویژه اقتصادی به هنگام ورود به سایر نقاط کشور به نسبت مجموع ارزش افزوده و ارزش مواد اولیه و قطعات داخلی به کار رفته در آن

◆ تبصره ۱- مواد اولیه و کالاهای واسطه ای خارجی به کار رفته در تولید، مشروط به پرداخت حقوق ورودی، در حکم مواد اولیه و کالای داخلی محسوب می شود

◆ تبصره ۲- مواد اولیه و قطعات خارجی به کاررفته در کالاهای تولید و یا پردازش شده در مناطق آزاد و ویژه اقتصادی که در گذشته از سایر مناطق کشور به منطقه ارسال شده و در تولید و یا پردازش محصولی که به کشور وارد می شود، به کار گرفته شود در حکم مواد اولیه تلقی می شود و از پرداخت حقوق ورودی معاف است.

۱۴- بند(ت) ماده (۶۵) معافیت مالیاتی و حقوق ورودی مبادلات کالا بین مناطق آزاد و خارج از کشور و نیز سایر مناطق آزاد از کلیه عوارض (به استثنای عوارض موضوع ماده (۱۰) قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۲/۶/۷)

قانون تشویق و حمایت از سرمایه گذاری خارجی و آئین نامه اجرایی آن

الف) قانون تشویق و حمایت از سرمایه گذاری خارجی

فصل اول: تعریف

ماده ۱- اصطلاحات و عبارات بکار برده شده در این قانون دارای معانی زیر می باشد :

- قانون: قانون تشویق و حمایت سرمایه گذاری خارجی

- سرمایه گذار خارجی: اشخاص حقیقی یا حقوقی غیر ایرانی و یا ایرانی با استفاده از سرمایه با منشاء خارجی که مجوز سرمایه گذاری موضوع ماده (۶) را اخذ نموده باشند.

- سرمایه خارجی: انواع سرمایه اعم از نقدی که توسط سرمایه گذار خارجی به کشور وارد می شود و شامل موارد زیر می گردد:

♦ **الف)** وجوه نقدی که به صورت ارز قابل تبدیل، از طریق نظام بانکی یا دیگر طرق انتقال وجوه که مورد تأیید بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران باشد، به کشور وارد می شود.

♦ **ب)** ماشین آلات و تجهیزات

♦ (ج) ابزار و قطعات یدکی، قطعات منفصله و مواد اولیه،
افزودنی و کمکی

♦ (د) حق اختراع، دانش فنی، اسامی و علائم تجاری و
خدمات تخصص

♦ (هـ) سود سهام قابل انتقال سرمایه گذار خارج

♦ (و) سایر موارد مجاز با تصویب هیات دولت

— **سرمایه گذاری خارجی:** به کارگیری سرمایه خارجی در
یک بنگاه اقتصادی جدید یا موجود پس از اخذ مجوز سرمایه
گذاری

— **مجوز سرمایه گذاری:** مجوزی که بر طبق ماده (۶) این
قانون برای هر مورد سرمایه گذاری خارجی صادر می شود.

— **سازمان:** سازمان سرمایه گذاری و کمک های اقتصادی و
فنی ایران موضوع ماده (۵) قانون تشکیل وزارت امور اقتصادی
و دارایی مصوب ۱۳۵۳/۴/۲

— **هیات:** هیات سرمایه گذاری خارجی موضوع ماده (۶) این
قانون

فصل دوم: شرایط عمومی پذیرش سرمایه خارجی

ماده ۲- پذیرش سرمایه گذاری خارجی براساس این قانون و با رعایت سایر قوانین و مقررات جاری کشور می بایست به منظور عمران و آبادی و فعالیت تولیدی اعم از صنعتی، معدنی، کشاورزی و خدمات براساس ضوابط صورت پذیرد:

الف) موجب رشد اقتصادی، ارتقاء فن آوری، ارتقاء کیفیت تولیدات، افزایش فرصت های شغلی و افزایش صادرات شود.

ب) موجب تهدید امنیت ملی و منافع عمومی، تخریب محیط زیست، اخلاص در اقتصاد کشور و تضییع تولیدات مبتنی بر سرمایه گذاری های داخلی نشود.

ج) متضمن اعطای امتیاز توسط دولت سرمایه گذاران خارجی نباشد منظور از امتیاز، حقوق ویژه ای است که سرمایه گذاران خارجی را در موقعیت انحصاری قرار دهد.

د) سهم ارزش کالا و خدمات تولیدی حاصل از سرمایه گذاری خارجی موضوع این قانون نسبت به ارزش کالا و خدمات عرضه شده در بازار داخلی در زمان صدور مجوز، در هر بخش اقتصادی از بیست و پنج درصد (۲۵٪) و در هر رشته، از سی و پنج درصد (۳۵٪) بیشتر نخواهد بود. تعیین رشته ها و میزان سرمایه گذاری در هریک از آنها طبق آئین نامه ای خواهد

بود که به تصویب هیات وزیران برسد. به خارجی از کشور به جز نفت خام از این نسبت ها معاف است.

♦ **تبصره:** قانون مربوط به تملک اموال غیر منقول اتباع خارجی مصوب ۱۳۱۰/۳/۱۶ کماکان به قوت خود باقی می باشد. تملک هر نوع زمین به هر میزان به نام سرمایه گذار خارجی در چارچوب این قانون مجاز نمی باشد.

ماده ۳- سرمایه گذاری های خارجی که براساس مفاد این قانون پذیرفته می شود از تسهیلات و حمایت های این قانون برخوردارند. این سرمایه گذاری ها به دو طریق زیر قابل پذیرش هستند:

- الف) سرمایه گذاری خارجی در کلیه بخش ها در چارچوب روش های (مشارکت مدنی)، (بیع متقابل) و (ساخت، بهره برداری و واگذاری) که برگشت سرمایه و منافع حاصله صرفاً از عملکرد اقتصادی طرح مورد سرمایه گذاری ناشی شود و متکی به تضمین دولت یا بانک ها و یا شرکت های دولتی نباشد.

♦ **تبصره:** مادام که سرمایه خارجی موضوع روش های (ساخت، بهره برداری و واگذاری) مندرج در بند (ب) این ماده و سود مترتب بر آن مستهلک نشده است، اعمال حق مالکانه نسبت به سهم سرمایه باقی مانده در بنگاه اقتصادی سرمایه پذیر توسط سرمایه گذار خارجی مجاز می باشد.

ماده ۴- سرمایه‌گذاری دولت یا دولت‌های خارجی در جمهوری اسلامی ایران حسب مورد منوط به تصویب مجلس شورای اسلامی می‌باشد. سرمایه‌گذاری‌های شرکت‌های دولتی خارجی، خصوصی تلقی می‌گردد.

فصل سوم: مراجع ذیصلاح

ماده ۵- سازمان، تنها نهاد رسمی تشویق سرمایه‌گذاری‌های خارجی در کشور و رسیدگی به کلیه امور مربوط به سرمایه‌گذاری‌های خارجی می‌باشد و درخواست‌های سرمایه‌گذاران خارجی درخصوص امور مربوط از جمله پذیرش، ورود، به کارگیری و خروج سرمایه می‌باید به آن سازمان تسلیم گردد.

ماده ۶- به منظور رسیدگی و اخذ تصمیم درخصوص درخواست‌های موضوع ماده (۵) م‌هیاتی با نام هیات سرمایه‌گذاری خارجی به ریاست معاون وزیر امور اقتصادی و دارایی به عنوان رئیس کل سازمان و مرکب از معاون وزیر امور خارجی، معاون رئیس سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور، معاون رئیس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و حسب مورد، معاونین وزارتخانه‌های ذیربط تشکیل می‌گردد.

در ارتباط با درخواست پذیرش، مجوز سرمایه‌گذاری پس از تصویب هیات با تایید و امضای وزیر امور اقتصادی و دارایی صادر می‌گردد.

به هنگام پذیرش سرمایه‌گذاری خارجی، هیات موظف به رعایت ضوابط مندرج در ماده (۲) این قانون می‌باشد.

♦ **تبصره:** سازمان مکلف است درخواست‌های سرمایه‌گذاری را پس از بررسی‌های مقدماتی حداکثر ظرف پانزده روز از تاریخ دریافت آنها همراه با نظر خود در هیات مطرح نماید. هیات موظف است حداکثر ظرف مدت یک ماه از تاریخ مطرح شدن درخواست‌های مذکور به موضوع رسیدگی و تصمیم‌نهایی خود را کتبا اعلام نماید.

ماده ۷- به منظور تسهیل و تسریع امور مربوط به پذیرش و فعالیت سرمایه‌گذاری خارجی در کشور، کلیه دستگاه‌های ذی ربط از جمله وزارت امور اقتصادی و دارایی، وزارت امور خارجه، وزارت بازرگانی، وزارت کار و امور اجتماعی، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، گمرک جمهوری اسلامی ایران، اداره کل ثبت شرکتها و مالکیت صنعتی و سازمان حفاظت محیط زیست مکلفند نسبت به معرفی نماینده تام‌الاختیار با امضای بالاترین مقام دستگاه به سازمان اقدام نمایند.

نمایندگان معرفی شده به عنوان ربط و هماهنگ کننده کلیه امور مربوطه در آن دستگاه یا سازمان شناخته می شوند.

فصل چهارم: تضمین و انتقال سرمایه خارجی

ماده ۸- سرمایه گذاری های خارجی مشمول این قانون از کلیه حقوق، حمایت ها و تسهیلاتی که برای سرمایه گذاری های داخلی موجود است به طور یکسان برخوردار می باشند.

ماده ۹- سرمایه گذاری خارجی مورد سلب مالکیت و ملی شدن قرار نخواهد گرفت مگر برای منافع عمومی، به موجب فرآیند قانونی، به روش غیر تبعیض آمیز و در مقابل پرداخت مناسب غرامت به مآخذ ارزش واقعی آن سرمایه گذاری بلافاصله از سلب مالکیت

♦ **تبصره ۱:** تقاضای جبران خسارت وارده باید حداکثر در مدت یک سال پس از سلب مالکیت یا ملی شدن به هیات تسلیم شود.

♦ **تبصره ۲:** اختلاف ناشی از سلب مالکیت یا ملی شدن براساس ماده (۱۹) این قانون حل و فصل خواهد شد.

ماده ۱۰: واگذاری تمام یا بخشی از سرمایه خارجی به سرمایه گذار داخلی و یا با موافقت هیات و تایید وزیر امور اقتصادی و دارایی به سرمایه گذار خارجی دیگر مجاز می باشد.

در صورت انتقال به سرمایه‌گذار خارجی دیگر انتقال گیرنده که باید حداقل دارای شرایط سرمایه‌گذار اولیه باشد، از نظر مقررات این قانون جایگزین و یا شریک سرمایه‌گذار قبلی خود بود.

فصل پنجم: مقررات پذیرش، ورود و خروج سرمایه خارجی

ماده ۱۱- سرمایه خارجی می‌تواند به یک یا ترکیبی از صور زیر به کشور وارد و تحت پوشش این قانون قرار گیرد:

الف) وجوه نقدی که به ریال تبدیل می‌شود.

ب) وجوه نقدی که به ریال تبدیل نمی‌شود و مستقیماً برای خریدها و سفارشات مربوطه به سرمایه‌گذاری خارجی مورد استفاده قرار گیرد.

ج) اقلام غیر نقدی پس از طی مراحل ارزیابی توسط مراجع ذی صلاح.

♦ **تبصره:** ترتیبات مربوط به نحوه ارزیابی و ثبت سرمایه خارجی در آئین نامه اجرائی این قانون تعیین خواهد شد.

ماده ۱۲- نرخ ارز مورد عمل به هنگام ورود یا خروج سرمایه خارجی و همچنین کلیه انتقالات ارزی و صورت تک نرخی بودن ارز همان نرخ رایج در شبکه رسمی کشور و در غیر

اینصورت نرخ آزاد روز به تشخیص بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران ملاک خواهد بود.

ماده ۱۳- اصل سرمایه خارجی و منافع آن یا آنچه که از اصل سرمایه در کشور باقی مانده باشد با دادن پیش آگهی سه ماهه به هیات و بعد از انجام کلیه تعهدات پرداخت کسورات قانونی و تصویب هیات و تایید وزیر امور اقتصادی و دارایی قابل انتقال به خارج خواهد بود.

ماده ۱۴- سود سرمایه‌گذاری خارجی پس از کسر مالیات و عوارض و اندوخته‌های قانونی با تصویب هیات و تایید وزیر امور اقتصادی و دارایی قابل انتقال به خارج است.

ماده ۱۵- پرداخت‌های مربوط به اقساط اصل تسهیلات مالی سرمایه‌گذاران خارجی و هزینه‌های مربوطه، قراردادهای حق اختراع، دانش فنی، کمک‌های فنی و مهندسی، اسامی و علائم تجاری، مدیریت و قراردادهای مشابه در چارچوب سرمایه‌گذاری خارجی براساس مصوبات هیات و تایید وزیر امور اقتصادی و دارایی قابل انتقال به خارجی می‌باشد.

ماده ۱۶- انتقالات موضوع مواد (۱۳)، (۱۴) و (۱۵) با رعایت مفاد بند (ب) ماده (۳) این قانون قابل اجرا است.

ماده ۱۷- تامین ارز برای انتقالات موضوع مواد (۱۳)، (۱۴) و (۱۵) به روش های زیر میسر است:

- الف - خرید ارز از نظام بانکی

- ب - از محل ارز حاصل از صدور محصولات تولیدی و یا ارز حاصل از ارائه خدمات بنگاه اقتصادی که سرمایه خارجی در آن به کار گرفته شده است.

- ج - صادرات کالاهای مجاز طبق فهرستی که در اجرای این بند به تصویب هیات وزیران با رعایت قوانین و مقررات مربوطه می رسد.

♦ **تبصره ۱-** به کارگیری یک یا ترکیبی از روش های فوق درمجاز سرمایه گذاری درج می گردد.

♦ **تبصره ۲-** در مورد سرمایه گذاری های موضوع بند (ب) ماده (۳) چنانچه وضع قوانین یا مصوبات دولت، موجب ممنوعیت یا توقف اجرای موافقتنامه های مالی پذیرفته شده در چارچوب این قانون شود، زیان حاصل حداکثر تا سقف اقساط سررسید شده توسط دولت تامین و پرداخت می گردد. حدود تعهدات قابل پذیرش، توسط هیات وزیران در چارچوب این قانون به تصویب می رسد.

♦ **تبصره ۳-** بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مکلف است معدل ارزی وجوه قابل انتقال موضوع بند (الف) این ماده را با موافقت سازمان و تایید وزیر امور اقتصادی و دارایی تامین و در اختیار سرمایه گذار خارجی قرار دهد.

♦ **تبصره ۴-** چنانچه مجوز سرمایه گذاری معطوف به بند (ب) و یا (ج) این ماده گردد، مجوز مذکور به منزله مجوز صادرات تلقی می گردد.

ماده ۱۸- خروج آن بخش از سرمایه خارجی که در چارچوب مجوز سرمایه گذاری به کشور وارد شده اما به کار گرفته نشده باشد، از شمول کلیه قوانین و مقررات ارزی و صادرات و واردات مستثنی می باشد.

فصل ششم: حل و فصل اختلافات

ماده ۱۹- اختلافات بین دولت و سرمایه گذاران خارجی در خصوص سرمایه گذاری های موضوع این قانون چنانچه از طریق مذاکره حل و فصل نگردد در دادگاه های داخلی مورد رسیدگی قرار می گیرد، مگر آن که در قانون موافقتنامه دوجانبه سرمایه گذاری با دولت متبوع سرمایه گذار خارجی، در مورد شیوه دیگری از حل و فصل اختلافات توافق شده باشد.

فصل هفتم: مقررات نهایی

ماده ۲۰- دستگاه‌های اجرایی ذیربط مکلفند در خصوص تعهدات متقابل در چارچوب صدور روادید، اجازه اقامت، صدور پروانه کار و اشتغال حسب مورد برای سرمایه‌گذاران، مدیران و کارشناسان خارجی برای بخش خصوصی مرتبط با سرمایه‌گذاری‌های خارجی مشمول این قانون و بستگان درجه یک آنها براساس درخواست سازمان اقدام نمایند.

♦ **تبصره:** موارد اختلاف بین سازمان و دستگاه‌های اجرائی با نظر وزیر امور اقتصادی و دارایی حل و فصل می‌شود.

ماده ۲۱- سازمان مکلف است امکان دسترسی همگانی را به کلیه اطلاعات مربوط به سرمایه‌گذاری و سرمایه‌گذاران خارجی، فرصت‌های سرمایه‌گذاری، شرکای ایرانی موضوع فعالیت و سایر اطلاعات که در اختیار آن سازمان قرار دارد فراهم نماید.

ماده ۲۲- کلیه وزارتخانه‌ها و شرکت‌ها و سازمان‌های دولتی و موسسات عمومی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است مکلفند کلیه اطلاعات مورد نیاز سرمایه‌گذاری خارجی و گزارش سرمایه‌گذاری‌های خارجی انجام شده را در اختیار سازمان قرار دهند تا این سازمان براساس ماده فوق عمل نماید.

ماده ۲۳- وزیر امور اقتصادی و دارایی مکلف است هر شش ماه یک بار گزارش عملکرد این سازمان در خصوص سرمایه گذاری خارجی موضوع این قانون را به کمیسیون های ذیربط مجلس شورای اسلامی ارسال نماید.

ماده ۲۴- از تاریخ تصویب این قانون و آئین نامه اجرائی آن، قانون جلب و حمایت سرمایه های خارجی - مصوب ۷/۹/۱۳۳۴ - و آئین نامه اجرایی آن لغو گردد. سرمایه های خارجی که قبلاً براساس قانون مزبور مورد پذیرش قرار گرفته اند تحت شمول این قانون قرار می گیرند. مفاد این قانون توسط قوانین مقررات آتی در صورت لغو یا تغییر می یابد که لغو و یا تغییر این قانون در قوانین و مقررات مذکور تصریح شده باشد.

ماده ۲۵- آئین نامه اجرائی این قانون ظرف مدت دو ماه توسط وزارت امور اقتصادی و دارائی تهیه و به تصویب هیات وزیران خواهد رسید. قانون فوق مشتمل بر بیست و پنج ماده و یازده تبصره در جلسه علنی یکشنبه مورخ نوزدهم اسفند ماه یکهزار و سیصد و هشتاد مجلس شورای اسلامی تصویب و صدور مواد (۱) و (۲)، بندهای (ج) و (د) ماده (۲)، بند (ب) ماده (۳) و تبصره (۲) ماده (۱۷) در جلسه روز شنبه مورخ ۱۳۸۱/۳/۴ به تصویب مجمع تشخیص مصلحت نظام رسیده است.

ب) آیین نامه اجرایی قانون تشویق و حمایت از سرمایه گذاری خارجی

فصل اول: تعاریف

ماده ۱- کلیه اصطلاحات و عباراتی که در ماده (۱) قانون تشویق و حمایت سرمایه گذاری خارجی تعریف شده است در این آیین نامه نیز دارای همان معانی می باشد.

سایر اصطلاحات و عبارات به کار برده شده در این آیین نامه دارای معانی زیر می باشد:

- الف - آیین نامه: آیین نامه اجرایی قانون تشویق و حمایت سرمایه گذاری خارجی.

- ب - بنگاه اقتصادی شرکت ایرانی جدید و یا موجود که سرمایه خارجی به یکی از روش های مندرج سرمایه پذیر: در قانون در آن به کار رفته باشد.

- ج - بخش غیردولتی: بخش های خصوصی، تعاونی، موسسات و نهادهای عمومی غیردولتی

- د - مرکز: مرکز خدمات سرمایه گذاری خارجی که در اجرای ماده (۷) قانون در محل سازمان تشکیل می گردد.

هـ- شبکه پولی رسمی: نظام بانکی (بانک مرکزی و شبکه بانکی اعم از دولتی و غیردولتی) و موسسات کشور: اعتباری غیربانکی که یا مجوز بانک مرکزی به فعالیت های پولی و ارزی می پردازند.

و- موسسه حسابرسی: موسسه حسابرسی منتخبی که از میان موسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران، موضوع قانون استفاده از خدمات تخصصی و حرفه ای حسابداران ذی صلاح به عنوان حسابدار رسمی مصوب ۱۳۷۲ و سازمان حسابرسی، توسط سازمان انتخاب می شود.

فصل دوم: روش ها و ضوابط پذیرش

ماده ۲- سرمایه گذاری خارجی که در قلمرو جمهوری اسلامی ایران براساس قانون پذیرفته می شود، از تسهیلات و حمایت های مندرج در قانون برخوردار است. پذیرش این گونه سرمایه گذاری ها تابع شرایط عمومی پذیرش سرمایه خارجی و مبتنی برارایه درخواست کتبی از سوی سرمایه گذار خارجی و رعایت ضوابط مقرر در این آیین نامه است .

ماده ۳- پذیرش سرمایه گذاری خارجی براساس قانون ضوابط مندرج در این آیین نامه در چارچوب روش های زیر میسر است. جدول روش های سرمایه گذاری خارجی، ویژگی ها

و تسهیلات قابل ارایه در چارچوب قانون توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی تهیه و اعلام می‌گردد.

الف - سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی

ب - سرمایه‌گذاری خارجی در چارچوب ترتیبات قراردادی شامل انواع روش‌های ساخت، بهره‌برداری و واگذاری،
بیع متقابل و مشارکت مدنی

ماده ۴ - روش‌های موضوع ماده (۳) این آیین‌نامه از حیث نحوه سرمایه‌گذاری و پوشش حمایتی قانون و آیین‌نامه دارای ویژگی‌ها و تسهیلات مشترک و یا خاص، به شرح زیر می‌باشند.

الف - ویژگی‌ها و تسهیلات مشترک :

◀ **۱ -** سرمایه‌گذاران خارجی از رفتار یکسان با سرمایه‌گذاران داخلی برخوردارند.

◀ **۲ -** ورود سرمایه نقدی و غیرنقدی خارجی صرفاً براساس مجوز سرمایه‌گذاری انجام می‌گیرد و به مجوز دیگری نیاز نیست.

◀ **۳ -** حجم سرمایه‌گذاری خارجی در هر مورد تابع هیچ گونه محدودیتی نیست.

◀ ۴- سرمایه خارجی در قبال ملی شدن و سلب مالکیت تضمین می‌شود و سرمایه‌گذار خارجی در این موارد حق دریافت غرامت را دارد.

◀ ۵- انتقال اصل سرمایه، سود سرمایه و منافع حاصل از به کارگیری سرمایه به صورت ارز و حسب مورد به صورت کالا به ترتیب مندرج در مجوز سرمایه‌گذاری میسر است.

◀ ۶- آزادی صادرات کالای تولیدی بنگاه اقتصادی سرمایه‌پذیر تضمین شده و در صورت ممنوعیت صادرات، کالای تولیدی در داخل به فروش رسیده و حاصل آن به صورت ارز از طریق شبکه پولی رسمی کشور قابل انتقال به خارج می‌باشد.

■ ب- ویژگی‌ها و تسهیلات خاص.

◀ ۱- سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی.

۱-۱- سرمایه‌گذاری در کلیه زمینه‌های مجاز برای فعالیت بخش خصوصی امکان‌پذیر است.

۱-۲- محدودیتی از نظر درصد مشارکت سرمایه‌گذاری خارجی وجود ندارد.

◀ ۲- سرمایه‌گذاری در چارچوب ترتیبات قراردادی

۱-۲- سرمایه‌گذاری در کلیه زمینه‌های مجاز برای فعالیت بخش خصوصی امکان‌پذیر است.

۲-۲- در روش‌های ساخت، بهره‌برداری و واگذاری و مشارکت مدنی، خرید کالا و خدمات تولیدی طرح مورد سرمایه‌گذاری توسط دستگاه دولتی طرف قرارداد، در مواردی که دستگاه دولتی خریدار انحصاری و یا عرضه‌کننده کالا و خدمات تولیدی به قیمت یارانه‌ای باشد، در چارچوب مقررات قانونی تضمین می‌شود.

ماده ۵- اشخاص حقیقی و حقوقی ایرانی متقاضی سرمایه‌گذاری در کشور، به منظور برخورداری از تسهیلات و حمایت‌های قانون باید مستنداتی را که موید فعالیت‌های اقتصادی و تجاری در خارج از کشور باشد، نیز ارائه دهند.

ماده ۶- سرمایه‌گذار خارجی که بدون برخورداری از پوشش قانون قبلا در ایران سرمایه‌گذاری کرده است، می‌تواند با طی مراحل پذیرش، برای اصل سرمایه‌گذاری انجام شده از پوشش قانون برخوردار شود. پس از صدور مجوز سرمایه‌گذاری، سرمایه‌گذار از کلیه مزایای قانون و از جمله امکان انتقال سود نیز برخوردار می‌شود. این نوع سرمایه‌گذاری‌ها کلا

سرمایه‌گذاری موجود تلقی شده و از ضوابط عمومی پذیرش سرمایه خارجی پیروی می‌کند.

ماده ۷- سرمایه‌گذاری خارجی در بنگاه‌های اقتصادی موجود از طریق خرید سهام و یا افزایش سرمایه و یا تلفیقی از آنها با طی مراحل پذیرش از مزایای این قانون برخوردار می‌گردد، مشروط به این که سرمایه‌گذاری مزبور، ارزش افزوده ایجاد کند. ارزش افزوده جدید می‌تواند در نتیجه افزایش سرمایه در بنگاه اقتصادی و یا تحقق اهدافی از قبیل ارتقای مدیریت، توسعه صادرات و یا بهبود سطح فن‌آوری در بنگاه اقتصادی موجود حاصل شود.

ماده ۸- هیئت به هنگام ارزیابی و صدور مجوز هر مورد پیشنهاد سرمایه‌گذاری خارجی، به ترتیب زیر نسبت‌های تعیین شده در بند ((د)) ماده (۲) قانون را بررسی و احراز می‌نماید.

-الف- مشخصات طرح پیشنهادی شامل نوع و میزان تولید کالا و خدمات، زمان بندی اجرا و بهره‌برداری طرح و پیش‌بینی فروش داخلی یا صدور به خارج از کشور، در نمونه‌های درخواست سرمایه‌گذاری درج می‌گردد.

ب - آمارهای رسمی مراجع ذی صلاح در خصوص ارزش کالا و خدمات عرضه شده در بازار داخلی در زمان صدور مجوز، در بخش و رشته مربوط، توسط معاونت امور اقتصادی وزارت امور اقتصادی و دارایی اخذ می‌شود. مبنای تصمیمات هیئت آمارهایی است که تا پایان سه ماهه اول هر سال توسط معاونت مذکور به سازمان ارایه می‌گردد.

ج - تفکیک بخش‌ها و رشته‌های اقتصادی براساس فهرست منضم به این آیین‌نامه انجام می‌شود.

د - میزان سرمایه‌گذاری در هر یک از بخش‌ها و رشته‌ها، با رعایت موارد مندرج در بندهای الف، ب و ج این ماده، با توجه به میزان ارزش کالا و خدمات عرضه شده در بازار داخلی و با رعایت معافیت محدودیت سرمایه‌گذاری برای صدور کالا و خدمات حاصله از سرمایه‌گذاری خارجی به خارج از کشور، توسط هیئت تعیین و در صورت تصویب طرح، مجوز سرمایه‌گذاری صادر می‌گردد.

♦ تبصره - تغییرات در سهم ارزش کالاها و خدمات تولیدی حاصل از سرمایه‌گذاری خارجی و یا تغییرات در ارزش کالاها و خدمات عرضه شده در بازار داخلی که در زمان صدور مجوز سرمایه‌گذاری ملاک تصمیم‌گیری هیات قرار گرفته، بعد از صدور مجوز تأثیری در اعتبار مجوز سرمایه‌گذاری نخواهد داشت.

ماده ۹ - انتقال حقوق مالکانه به طرف ایرانی تعیین شده در قراردادهای در قراردادهای ساخت، بهره‌برداری و واگذاری حسب توافق طرفین قرارداد، از طریق واگذاری تدریجی حقوق مالکانه در طول مدت قرارداد و یا واگذاری یکجای حقوق مکتسبه در پایان دوره قرارداد، عملی می‌شود.

ماده ۱۰ - در قراردادهای ساخت، بهره‌برداری و واگذاری، واگذاری حقوق مالکانه سرمایه‌گذار خارجی به موسسه تامین کننده منابع مالی طرح موضوع سرمایه‌گذاری، با تایید هیئت قابل انجام است.

ماده ۱۱ - در مورد آن دسته از طرح‌های سرمایه‌گذاری که یک دستگاه دولتی، خریدار انحصاری کالا و خدمات تولیدی است و همچنین در مواردی که کالا و خدمات تولیدی طرح مورد سرمایه‌گذاری به قیمت یارانه‌ای عرضه می‌شود، دستگاه دولتی می‌تواند خرید کالا و خدمات تولیدی را به میزان و قیمت تعیین شده در قرارداد مربوط در چارچوب مقررات قانونی تضمین نماید.

فصل سوم: نظام پذیرش

ماده ۱۲- سازمان ضمن انجام وظایف مربوط به پذیرش و حمایت از سرمایه‌گذاری‌های خارجی در چارچوب قانون، مسئولیت انجام و هدایت فعالیت‌های تشویق سرمایه‌گذاری خارجی در داخل و خارج کشور و همچنین معرفی بسترهای قانونی و فرصت‌های سرمایه‌گذاری، انجام مطالعات و تحقیقات کاربردی، برگزاری همایش‌ها و سمینارها، همکاری‌های مشترک با موسسات و سازمان‌های بین‌المللی ذیربط و ایجاد ارتباط و هماهنگی با سایر دستگاه‌ها در جمع‌آوری، تنظیم و ارائه اطلاعات مربوط به سرمایه‌گذاری خارجی را بر عهده دارد.

ماده ۱۳- هیئت مسئولیت بررسی و اخذ تصمیم نسبت به کلیه درخواست‌های سرمایه‌گذاری اعم از درخواست‌های مربوط به پذیرش، ورود و به کارگیری سرمایه خارجی و خروجی سرمایه و منافع حاصله از عهده دار است.

ماده ۱۴- اعضای ثابت هیئت، چهار نفر معاونین مشخص شده در ماده (۶) قانون می‌باشند و جلسات هیئت با حضور حداقل سه نفر از اعضای ثابت رسمیت یافته و تصمیمات با حداقل سه رای موافق اتخاذ می‌گردد. معاونان سایر وزارتخانه‌های ذیربط به دعوت رییس هیئت با حق رای در جلسات حضور خواهند یافت. در این موارد، تصمیمات با اکثریت آرا صورت می‌پذیرد.

ماده ۱۵- سرمایه‌گذاران، درخواست کتبی خود را به همراه مدارکی که در نمونه مربوط مشخص شده است به سازمان تسلیم می‌نمایند. سازمان پس از انجام بررسی‌های لازم و اخذ نظر وزارتخانه بخش ذیربط، درخواست سرمایه‌گذاری را به همراه نظارت کارشناسی سازمان حداکثر ظرف مدت پانزده روز کاری در هیئت مطرح می‌نماید. عدم اعلام نظر وزارتخانه ذیربط ظرف مدت ده روز از تاریخ وصول استعلام، به منزله موافقت آن وزارتخانه با سرمایه‌گذاری مزبور تلقی می‌شود. براساس تصمیم متخذه که قبلاً نظر موافق سرمایه‌گذار خارجی نیز نسبت به آن اخذ شده است. مجوز سرمایه‌گذاری تنظیم و با تایید و امضای وزیر امور اقتصادی و دارایی صادر می‌گردد.

♦ **تبصره:** مجوز سرمایه‌گذاری حاوی مشخصات سرمایه‌گذاران، نوع و نحوه سرمایه‌گذاری خارجی، چگونگی انتقال سود و منافع حاصل شده و سایر شرایط مربوط به تصویب هر طرح سرمایه‌گذاری، خواهد بود.

فصل چهارم: مرکز خدمات سرمایه‌گذار خارجی

ماده ۱۶- به منظور تسهیل و تسریع در انجام وظایف قانونی سازمان در زمینه‌های تشویق، پذیرش و حمایت از سرمایه‌گذار خارجی در کشور، مرکز خدمات سرمایه‌گذاری خارجی در محل سازمان تشکیل و نمایندگان دستگاه‌های ذیربط در آن مستقر می‌گردند. این مرکز، کانون کلیه مراجعات متقاضیان سرمایه‌گذاری خارجی به سازمان‌های ذیربط خواهد بود.

ماده ۱۷- وزارت امور اقتصادی و دارایی (سازمان امور مالیاتی کشور، گمرک جمهوری اسلامی ایران)، وزارت امور خارجه، وزارت بازرگانی، وزارت کار و امور اجتماعی، وزارت صنایع و معادن، وزارت جهاد کشاورزی، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، اداره کل ثبت شرکت‌ها و مالیکت صنعتی، سازمان حفاظت محیط زیست و سایر دستگاه‌های اجرایی که وزیر امور اقتصادی و دارایی تعیین می‌نماید، نماینده تام‌الاختیار خود را با امضای بالاترین مقام اجرایی آن دستگاه به سازمان معرفی می‌نمایند.

نمایندگان مزبور از نظر مقررات استخدامی جزو کارکنان دستگاه متبوع محسوب شده و برحسب نیاز و متناسب با حجم تقاضاهای سرمایه‌گذاری خارجی و مراجعه سرمایه‌گذاران، با اعلام سازمان در مرکز حاضر شده به نحوی که بتوانند بر طبق وظایف محوله در این ماده پاسخگوی مراجعات باشند.

ماده ۱۸- نمایندگان که از طرف دستگاه‌های ذیربط معرفی می‌شوند مجری کلیه امور اجرایی و خدماتی مربوط به آن دستگاه در ارتباط با سرمایه‌گذاری‌های خارجی می‌باشند. دستگاه اجرایی ذیربط مکلف است به منظور حسن انجام وظایفی که در اجرای قانون و این آیین نامه به نماینده محول گردیده است، وظایف، مسئولیت‌ها و اختیارات نماینده را به کلیه واحدهای زیر مجموعه خود ابلاغ نموده و همزمان روند امور اجرایی مربوط به سرمایه‌گذاری‌های خارجی در حوزه مسئولیت خود را به گونه‌ای بازبینی نماید که انجام وظایف نماینده در مرکز تسهیل گردد.

ماده ۱۹- دستگاه اجرایی ذیربط، به منظور حفظ استمرار فعالیت‌های اجرایی و خدماتی خود در مرکز ترتیب اتخاذ نماید تا علاوه بر نماینده معرفی شده، فرد دیگری با همان ویژگی‌ها به عنوان جانشین وی معرفی کند تا در غیاب نماینده آن دستگاه انجام وظیفه نماید. در صورت لزوم، دستگاه اجرایی می‌تواند حداکثر دونفر را نیز در سطح کارشناس برای انجام امور اجرایی مربوط به آن دستگاه در مرکز مستقر سازد.

ماده ۲۰- وظایف مرکز خدمات سرمایه‌گذاری خارجی به شرح زیر تعیین می‌شود:

◀ **۱-** اطلاع رسانی و ارائه مشورت‌های لازم به سرمایه‌گذاران خارجی

◀ ۲- انجام هماهنگی‌های لازم در امور مربوط به اخذ مجوزهای مورد نیاز از جمله اعلامیه تاسیس، مجوز سازمان حفاظت محیط زیست، پروانه‌های انشعاب مربوط به آب، برق، گاز، تلفن، پروانه اکتشاف و استخراج معادن و غیره از دستگاه‌های ذیربط قبل از صدور مجوز سرمایه‌گذاری.

◀ ۳- انجام هماهنگی‌های لازم در امور مربوط به صدور روادید، اجازه اقامت و صدور پروانه کار افراد مرتبط با سرمایه‌گذاری خارجی

◀ ۴- انجام هماهنگی‌های لازم در امور مربوط به سرمایه‌گذاری‌های خارجی بعد از صدور مجوز سرمایه‌گذاری شامل ثبت شرکت مشترک، ثبت سفارش و امور مربوط به ورود و خروج سرمایه، مسایل گمرکی و مالیاتی و غیره.

◀ ۵- انجام هماهنگی‌های لازم توسط نمایندگان دستگاه‌ها بین واحدهای اجرایی دستگاه ذیربط آنها در ارتباط با درخواست‌های سرمایه‌گذاری خارجی.

◀ ۶- مراقبت در حسن اجرای تصمیماتی که در خصوص سرمایه‌گذاری‌های خارجی اتخاذ می‌گردد.

♦ تبصره: وظایف متناظر مرکز خدمات سرمایه‌گذاری خارجی به سازمان امور اقتصادی و دارایی استان‌ها تفویض تا با هماهنگی و تصویب ستاد جلب و جذب سرمایه‌گذاری خارجی استان نسبت به انجام امور محول شده اقدام شود.

فصل پنجم: مقررات ورود، ارزشیابی و ثبت سرمایه خارجی

ماده ۲۱- ترتیبات مربوط به ورود، ارزشیابی و ثبت سرمایه خارجی اعم از نقدی و غیر نقدی به شرح زیر می باشد.

الف) سرمایه نقدی

۱- وجوه نقدی ارزی موضوع بند الف ماده (۱۱) قانون که در یک دفعه یا به دفعات به قصد تبدیل به ریال به کشور وارد می شود، در تاریخ تبدیل به ریال، وفق گواهی بانک توسط سازمان به نام سرمایه گذار خارجی ثبت و تحت پوشش قانون قرار می گیرد. معادل ریالی ارز وارده به حساب بنگاه اقتصادی سرمایه پذیر و یا حساب طرح موضوع سرمایه گذاری واریز می گردد.

۲- وجوه نقدی ارزش موضوع بند ب ماده (۱۱) قانون که در یک دفعه یا به دفعات به کشور وارد شده و به ریال تبدیل نمی شود، به حساب ارزش بنگاه اقتصادی سرمایه پذیر و یا طرح موضوع سرمایه گذاری واریز می گردد. این وجوه در تاریخ واریز به نام سرمایه گذار خارجی ثبت و تحت پوشش قانون قرار می گیرد. وجوه یاد شده با نظارت و تایید سازمان به مصرف خریده‌ها و سفارشات خارجی مربوط به سرمایه گذاری خارجی می رسد.

تبصره - شبکه پولی رسمی کشور مکلف است در مورد حواله‌های ارزی مربوط به سرمایه‌گذاری خارجی، مراتب را با ذکر نام حواله دهنده، مبلغ ارز، نوع ارز، تاریخ وصول، تاریخ تسعیر، نام بنگاه اقتصادی سرمایه‌پذیر و در صورت تبدیل به ریال، معادل ریالی ارز وارده، مستقیماً به سازمان گواهی کند.

ب - سرمایه غیرنقدی

سرمایه غیرنقدی خارجی شامل موارد مندرج در بندهای ب، ج و د ذیل تعریف سرمایه خارجی در ماده (۱) قانون می باشد که مراحل ورود، ارزشیابی و ثبت آنها به ترتیب زیر است.

◀ **۱- در مورد اقلام سرمایه‌ای غیرنقدی خارجی موضوع بندهای ب و ج فوق (شامل ماشین آلات، تجهیزات، ابزار و قطعات یدکی، قطعات منفصله، مواد اولیه، افزودنی و کمکی)** وزارت بازرگانی پس از اعلام موافقت سازمان با ورود اقلام سرمایه‌ای غیرنقدی خارجی، نسبت به ثبت سفارش آماری و اعلام مراتب به گمرک ذیربط جهت ارزشیابی و ترخیص اقلام وارده اقدام می نماید.